

W NUMERZE: AUTORYZOWANY
WYWIAD Z WAŁĘSĄ

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Niecenzurowany magazyn dla każdego
Nr 61 Toronto 8 grudnia 1983 CENA \$1

Krytyk obrony narodowej z ramienia partii konserwatywnej Harvie Andre stwierdził podczas wywiadu radiowego, że kanadyjski ruch pokojowy jest częściowo infiltrowany i finansowany przez komunistów Andre dysponuje jak twierdzi, dowodami pośrednimi i informacją, że szereg prominentów ruchu pokojowego odwiedziło Sowiety

Wyraził też nadzieję, że sąd najwyższy Kanady nie będzie rozpatrywał apelacji od wyroku, iż manewry z rakieta Cruise w Albercie nie są sprzeczne z Kartą Praw zawartą w konstytucji kanadyjskiej

NAPIĘCIE W KRAJU OSTRE POGOTOWIE WOJSKA, MO i SB?

DO OSLO

Lech Wałęsa zdecydował się nie jechać do Oslo, po odbiorze przyznanej mu Pokojowej Nagrody Nobla, w obawie, że władze PRL mogłyby nie zezwolić mu na powrót do kraju. Do Norwegii uda się zona przewodniczącego Solidarności, Danuta Wałęsowa, z trzynastoletnim synem Wałęsy Bogdanem Wałęsą pragnącym, by nagrodę przyjął wraz z jego Zoną, w jego imieniu, redaktor zlikwidowanego przez władze Tygodnika Solidarnosc Tadeusz Mazowiecki. Uniemożliwiły to władze PRL. Danuta Wałęsowa miała zarezerwowany przelot do Norwegii w czwartek 8 grudnia.

PASZPORTY

NIE BĘDZIE ODWOŁAN DO SĄDU

Jak informuje najnowszy numer *Tygodnika Powszechnego* dwie komisje sejmowe przeprowadziły głosowanie nad sprawą sądowej kontroli nad decyzjami paszportowymi. Wynik postanowiono odłożyć ją na przyszłość. Głosowało za - 19 posłów, przeciw - 3, wstrzymało się od głosu - 3.

Za czasów Solidarności wyłonił się projekt nowelizacji przepisów paszportowych, w myśl którego obywatele mieliby prawo odwoływać się od odmowy paszportu do niezależnego Naczelnego Sądu Administracyjnego.

12 lat więzienia dla Macieja Szczepanskiego zażądał prokuratorzy na rozprawie, toczącej się przeciw jednemu z największych pezetpeerowskich hochstaplerów i oszustów b. kierownikowi telewizji PRL, zausznikowi Gierka.

DNO

DOPIERO NADCHODZI CHOC GENERAL JUŻ SIĘ ODBIŁ

Profesor Ryszard Manteuffel z warszawskiej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego zamieścił w *Życiu Warszawy*, w ostatnich dniach, artykuł stwierdzający, że jak wskazują wyniki badań Instytutu Ekonomiki Rolnictwa, gospodarka osiągnie dno w 1984 roku.

Przed paru dniami, na oficjalnej Barborce w Zabrzu, gen. Jaruzelski mówiąc o stanie gospodarki, oświadczył z dumą, że "już odbiliśmy się od dna".

Prof. Manteuffel oburza się na oficjalną nową propagandę sukcesu i informuje, że od 1980 roku spożycie mięsa w Polsce spadło o 20 kilo i wróciło do poziomu z wczesnych lat 60-tych.

W ubiegłą sobotę 3 grudnia agencja prasowa AP podała z Warszawy, że członkowie aparatu partyjnego w rozmowach prywatnych określają nastroje w społeczeństwie jako niebezpieczne. Rosnie napięcie przed zapowiedzianą podwyżką cen żywności.

Krąży pogłoski o tym, że postawiono wojsko, służbę bezpieczeństwa i milicji w stan ostrego pogotowia. Zaprzeczył temu publicznie rzecznik rządu Jerzy Urban, lecz w wywiadzie telefonicznym powiedział korespondentowi AP. Zostali przygotowani (wojsko, MO i SB) do różnego rodzaju działań, mających na celu poprawę porządku publicznego, zwalczanie przestępczości i tak dalej. Wkrótce, w nadchodzącym tygodniu, ukaże się na ten temat oficjalne oświadczenie.

Na tydzień przed stworzeniem w piątek 2 grudnia specjalnego komitetu porządku publicznego, z ministrem spraw wewnętrznych gen. Czesławem Kiszczakiem na czele, gen. Jaruzelski spotkał się z szefem KGB gen. Wiktorem Czebrikowem, który odwiedził Polskę i rozmawiał też z wyższymi funkcjonariuszami bezpieczeństwa. Szczegóły rozmów nie podano, ale natychmiast dało się zauważyć nasilenie kampanii przeciw podziemiu Solidarności.

W ciągu tygodnia władze podały do wiadomości aresztowanie osiemnastu działaczy podziemia w Bielsku Białym i co najmniej trzech we Wrocławiu.

Komentator RWE powiedział we wtorek 6 grudnia dzieją się w Polsce rzeczy nie wróżące nic dobrego. Zamiast przepowiadanego przez władze rozładowania napięć społecznych, po formalnym zniesieniu stanu wojennego, sytuacja w kraju wydaje się obecnie bardziej napięta niż latem. Jednym z ważniejszych powodów tego stanu rzeczy, obok politycznej nieustępliwości władz, jest pogarszająca się sytuacja gospodarcza i obniżający się wraz z nią poziom życia.

Komentator podkreśla, że chociaż poza 31 sierpnia nie było większych manifestacji ulicznych, to jednak Polacy innymi sposobami wyrażają swoje przekonania i swoją wolę. Jak wynika z szacunków podziemnego kierownictwa Solidarności, około miliona członków niezależnego związku nadal płaci składki członkowskie. W oparciu o te

środków działa podziemna prasa i niezależne wydawnictwa. Przy najrozmaitszych okazjach Polacy demonstrują swe przywiązanie do Solidarności.

REWIZJE W MIESZKANIACH WYŻSZYCH OFICERÓW

Władza polega na sile milicji, wojskowej nie zauważając, że i tu pojawiają się rysy. RWE ogłosiła ostatnio list grupy oficerów Wojska Polskiego, krytykujących politykę Jaruzelskiego i używanie przez niego wojska do zniewalania własnego społeczeństwa. W domach licznych oficerów Ludowego Wojska Polskiego przeprowadzono potem liczne rewizje.

W poniedziałek 5 grudnia, na posiedzeniu Sejmu, minister spraw wewnętrznych gen. Czesław Kiszczak wygłosił długie przemówienie utrzymane w takiej samej tonacji, jak przemówienie Jaruzelskiego w Zabrzu. Przyczynę niechęci społeczeństwa polskiego do władz upatruje Kiszczak za granicą, w inspiracji zachodnich polityków i radiostacji.

KISZCZAK ATAKUJE W SEJMIE USA, KSIĘZY I KRYMINALISTÓW

Gen. Kiszczak twierdził, że "nie ma żadnej Polski podziemnej". W przemówieniu uderza stara metoda szukania wroga zewnętrznego, która przeradza się teraz w szpiegomanie. General ze szczególną gwałtownością atakował Stany Zjednoczone. Stwierdził też, że rosnie w kraju przestępczość pospolitą, i szerzy się "klimat okupacyjny". Zaatakował działalność duchowieństwa polskiego, zarzucając mu "awanturnicze i jętrzące wystąpienia" i "przekształcanie kościołów w sale wiecowe".

Na wiecie te uczęszczają, powiedział, "politykierzy, teatralno-dziennikarscy maniacy i dorobkiewiczze".

Przy okazji stwierdził, że płace MO i SB wzrastają wolniej niż w innych grupach zawodowych.

Oskarżył "wrogi osrodek" o szerzenie hasła "rękami Polaków przeciwko Polsce".

W sumie jednak, gen. Kiszczak stwierdził, że po trzech latach niepokoju mamy powolną, lecz stale postępującą normalizację.

ZAMIĄST EMIGRACJI
WYBIERA WIĘZIENIE

Warszawski korespondent AFP podaje, że jeden z oczekujących w więzieniu na proces działaczy KOR-u, Henryk Wujec, wystosował pismo do rzecznika rządu PRL Jerzego Urbana, w którym odrzuca wysuniętą przez władze propozycję emigracji, określając ją jako obraźliwą. Henryk Wujec stwierdza, że wybiera wieloletnie więzienie.

Przy okazji przypomina antysemicką kampanię 68 roku i ówczesną politykę władz i rzuca pytanie: czy już zapomnieliście o tym, że przed 15 laty wasi towarzysze i pierwszy sekretarz Władysław Gomułka, zmusili do emigracji tysiące niewinnych ludzi? W sobotę treść tego pisma udostępnił przedstawicielom prasy zachodniej.

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Zofia Bończa, Leszek Mech, Magdalena i Marek
Czyżycy i inni**ADRES ECHA TYGODNIA**
Tylko dla korespondencji
393 SHAW St.
M6J 2X4 TORONTO, Ontario
531-5523UWAGA dyzury przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal \$ 5

2 kolumny x 1 cal \$ 10

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

1/2 strony \$ 175

1 strona \$ 350

Stale ogłoszenia w kątku handlowym

3 miesiące \$ 42

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

i jej poszukiwaniu bezpłatnie

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w artykułach i materiałach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

IDA ŚWIĘTA

Waleśa jest optymistą. Nie mamy możliwości nie zwyciężyć, powiedział kilkanaście dni temu, w autoryzowanym wywiadzie, który nadała Wolna Europa.

Może to jest odpowiedź dla tego nowo przybyłego, który nam mówił, dajcie nam jakąś nadzieję, że tam wrócimy, że się coś zmieni, malujecie taki ponury obraz.

Ludzie się nie poddają. Czy to jest ponury obraz? Na Węgrzech po 1956, w Czechosłowacji po 1968 było przecież zupełnie inaczej. To rzeczywiście był ponury obraz.

Co komu przyniosł św. Mikołaj?

Prezydentowi Reganowi Grenadę. Tow. I sekretarzowi Andropowowi ostatnie namaszczenie, ale go nie wpuszcili na Kreml.

Waleśie nagrodę Nobla, Waleśowej paszport do Oslo. Premierowi Trudeau, w misji pokojowej w Pekinie tylko herbatę, wyrazy współczucia i dobrą minę do złej gry Panu B., który właśnie obchodził urodziny, potężny kocciokwik.

Bojownikom o pokój - amerykańskie rakiety w Europie. Generalowi Jaruzelskiemu wizytę szefa KGB. PRON-owi (częściej określanemu jako PRON-cie) powszechne zapomnienie.

Rzeszom Czytelników prasy polskiej na Zachodzie - **Kalendarzyk Polski Echa Tygodnia na rok 1984**.

Nowym imigrantom - Tysiąc bezpłatnych prenumerat **Echa Tygodnia**.

Każdemu to, na co zasłużył?

Proszę Państwa, przynajmniej raz na rok należy zadbać o higienę psychiczną. Wpuszc karpia do wanny, zamrozić szkło, troski o los świata wraz z rachunkami za świąteczne zakupy odłożyć na po świętach.

Jacek Adolf

NIKARAGUI**W PO****GREENADZIE****TYDZIEŃ NA ŚWIECIE**

● **Starcia między żołnierzami Syrii i USA w Libanie** Gdy wojska syryjskie ostrzelały pozycje wojsk amerykańskich stacjonujących w ramach sił pokojowych w Libanie USA dokonały nalotu bombowego na pozycje syryjskie. Według oceny dowódców amerykańskich nalot amerykański wykonany przez 28 samolotów powiodł się. Wojska syryjskie zestrzeliły dwa samoloty amerykańskie. Z załogi jednego zestrzelonego samolotu pilot 26-letni porucznik M Lange zginął natomiast jego nawigator 27-letni porucznik R Goodman został wzięty do niewoli. Syryjski minister obrony oznajmił, że ciało zabitego oficera zostanie przekazane w jak najszybszym terminie do ambasady amerykańskiej w Damaszku, natomiast porucznik Goodman "zostanie uwolniony, gdy skończy się wojna i Amerykanie opuszczą Liban".

Amerykański Sekretarz Stanu G Shultz określił nalot jako izolowany incydent w konflikcie i wezwał ZSRR do wzięcia w karby armii syryjskiej w Libanie.

Agencja TASS określiła nalot jako "kolejny barbarzyński akt agresji", a agencja Nowosti stwierdziła, że "Waszyngton i Tel Awiw powinny uswiadomić sobie, że grenadyjskie potraktowanie popieranej przez ZSRR Syrii jest igraniem z nieprzewidywalnymi konsekwencjami dla tych, którzy zagrożą jej niepodległości". Rząd brytyjski oświadczył, że prezydent Reagan miał słuszne powody wydając rozkaz nalotu. Sekretarz Generalny ONZ Javier Perez de Cuellar nazwał starcie amerykańsko-syryjskie "niebezpiecznym alarmującym i tragicznym".

● **ZSRR nie da się wyprzeździć USA** Taki był motyw prze-

Po wyzwoleniu Grenady przez Amerykanów komunistyczny reżim w Nikaragui wpadł w popłoch obawiając się podobnego wyzwolenia Nikaragui. Zeby wykazać USA, że nie jest aż tak komunistyczny jak o nim mówi się, od dwóch tygodni Nikaragui opuszczają Kubanczyki (z 8-10 tysięcy wyjechało jak dotąd 2-3 tys.) Ponadto Sandinisci zażądali wyniesienia się od partyzantów salvadorskich, którzy posiadają w Nikaragui ważne bazy i dla których Nikaragua była jak dotąd głównym oparciem. I podjęli również cały szereg kroków na arenie wewnętrznej spotkali się z przywódcami opozycji, rozpoczęli dialog z Kościołem Katolickim, rozluźnili nieco cenzurę i zapowiedzieli amnestię dla więźniów politycznych.

Wszystko to po Grenadzie i co ważniejsze po konsultacji z Fidellem Castro, który "zapewnił" ich że w przypadku amerykańskiej inwazji nie pomoże im, tak jak nie pomógł komunistom grenadyjskim, gdyż po prostu jest za słaby, by mierzyć się z potęgą wojskową USA.

Mozna by przyklasnąć, gdybyśmy nie znali tych wszystkich komunistycznych okresów odwilży i poluznien sruby, gdybyśmy nie

wodni zwołanej w Moskwie konferencji prasowej dla dziennikarzy zagranicznych, na której szef sowieckiego sztabu generalnego marszałek M Ogarkow oznajmił, że mowy nie ma by ZSRR powrócił do stołu konferencyjnego w Genewie dopóki nie zrównoważy amerykańskich pocisków średniego zasięgu rozmieszczanych w Europie Zachodniej. "Stany Zjednoczone nigdy nie będą miały przewagi" - zakończył Ogarkow.

● **Wojska południowokoreańskie zatopiły szpiegowski okręt północnokoreański i wzięły do niewoli dwóch szpiegów komunistycznej Korei**

● **Katolicki podręcznik wychowania seksualnego** W Watykanie ukazał się 36-stronicowy "Przewodnik wychowawczy w sprawach ludzkiej miłości". Podręcznik jest wynikiem badań zamiejscowych przez Papieża Jana Pawła II i przeprowadzony pod kierunkiem "Świętej Kongregacji Wychowania Katolickiego". Przewodnik podkreśla m.in. że pozamałżeńskie związki seksualne stanowią poważne wykroczenie przeciwko rolom, które wyznaczył Bog, oraz wzywa sądy by poddały kontroli środki masowego przekazu w celu wyeliminowania perwersji i pornografii. Przewodnik określa także onanizm oraz homoseksualizm jako zboczenia oraz uważa, że istnieje pilna potrzeba uświadomienia starszym dzieciom i młodzieży negatywnego stanowiska Kościoła wobec sztucznych technik zapobiegania ciąży. Przewodnik potępia redukcję stosunku seksualnego do aktu genitalnego, w którym brakuje wzajemnego wynagrodzenia przez miłość. Wzywa także rządy do pełnienia roli strażnika "moralności publicznej" i zwalczania takich spraw

jak wykorzystywanie seksualne dzieci, przejawy seksualnego gwałtu, degradujące ubiory, pornografia, swoboda obyczajów. Według podręcznika rodzice są głównymi osobami odpowiedzialnymi za wychowanie seksualne, ale szkoły mogą pełnić ważną rolę pomocniczą i uzupełniającą wobec pracy rodziców. Jednakże materiały graficzne i audiowizualne dotyczące płci i stosunków płci mogą w przypadku nieprzygotowanego ucznia prowadzić do przeżyć traumatycznych bądź rozbudzić niezdrową ciekawość wiodącą do zła. Źródła watykańskie podały, że podręcznik mający służyć radą katolikom w sprawach płci, związku płci, miłości i pozycia seksualnego odzwierciedla stanowisko Kościoła w ciągu ostatnich 20 lat i wydaje się bardzo prawdopodobne, że spotka się z krytyką katolickich koł postępowych uważających, że Kościół powinien być w powyższych sprawach bardziej elastyczny.

● **Egzekucja skazanego za mord w USA** Po 10 latach apelacji i oczekiwan wykonano na Florydzie wyrok śmierci na 36-letnim R Sullivanie skazanym za zabicstwo Sullivan utrzymywał do końca że jest niewinny. Przeciwnicy kary śmierci walczyli o jego życie do ostatka. Gubernator Florydy powiedział, że jest zasmucony, ale zarazem przekonany, że wyrok śmierci był słuszny. Egzekucja była głębokim rozczarowaniem dla tych, którzy próbowali uratować Sullivana, włączając w to papieża Jana Pawła II, który zwrócił się do władz stanowych na Florydzie o zastosowanie łaski - napisała gazeta watykańska L'Osservatore Romano. Egzekucja Sullivana była 9 w USA, od czasu gdy Sąd Najwyższy zniósł zakaz stosowania kary śmierci w 1976 roku.

Po Wietnamie długo panowało przekonanie, że USA nie będą wkląć swoich żołnierzów w konflikty zbrojne o charakterze międzynarodowym.

Po Grenadzie sytuacja się zmieniła. Zachowanie się komunistycznego reżimu w Nikaragui jest jedną z najbardziej znaczących konsekwencji amerykańskiego wyzwolenia Grenady.

***

W nr 55 "ET" napisałem, że jeśli USA nie chcą okazać się papierowym tygrysem w Libanie i jeśli rzeczywiście pragną okopać rząd prezydenta Gemayela, liczba amerykańskich żołnierzów nie może wynosić 1,5 tys., ale co najmniej kilkadziesiąt tysięcy. Widac to teraz jeszcze wyraźniej. W świetle ostatniego incydentu zbrojnego Syria-USA, podczas którego Syryjczycy zaatakowali pozycje marines, a w odwecie samoloty amerykańskie dokonały nalotu bombowego na wojska syryjskie jest zupełnie jasne, że USA muszą zwiększyć niepomierne liczbę swych żołnierzów, jeśli chcą doprowadzić do wycofania się z Libanu ponad 40-tys. armii syryjskiej mającej materialne i duchowe poparcie w ZSRR.

SWIATOWIT

W ub piątek zakończyła się 19-dniowa podróż premiera Trudeau, którą określił sam jako pokojową pielgrzymkę. Po powrocie premier oświadczył, że jego następnym krokiem będzie wywarcie nacisku na supermocarstwa, by przychyliły się do jego projektu. Premier Kanady otrzymał już zaproszenie z Waszyngtonu i Moskwy. Trudeau przyznał, że na rezultaty swej wizyty musi poczekać parę miesięcy.

Statistics Canada doniosła, że w listopadzie 1 281 000 Kanadyczyków znalazła się bez pracy. Jest to 43 000 więcej niż w październiku. Można się spodziewać spadku bezrobocia o 25 000 miejsc pracy, które pojawiają się przy końcu grudnia.

Pazdziernik był pierwszym, po blisko półrocznym okresie miesiącem, w którym bezrobocie spadło do 11,1 procent. W grudniu ub roku wynosiło 12,8 procent - bijąc rekord w historii kraju.

Obecnie wskaźnik jest jednak dalej wysoki. W USA bezrobocie w ostatnich miesiącach spadło poniżej 9 procent.

Minister finansów Lalonde zapowiedział o możliwości stymulowania przez rząd rozwoju gospodarki. Odpowiedział m.in., że Kanada ma najwyższy wskaźnik wzrostu siły roboczej, co komplikuje walkę z bezrobociem.

Ubiegły tydzień mianowano pierwszym w historii Kanady tygodniem walki z przestępczością. Robert Kaplan, prokurator generalny w związku z tym przemierzał kraj wręczając nagrody osobom zasłużonym w zapobieganiu przestępczości, wygłaszając pogadanki. W wielu gazetach ukazały się opłacone przez rząd ogłoszenia i rozmowy z sąsiedzkimi komitetami osiedlowymi, których zadaniem jest obserwacja otoczenia budynków, ochrona prywatnego mienia.

Kanada ma sposoby, by nauczyć obywateli szacunku dla prawa. Rezultaty w tych naukach ma zresztą lepsze niż jej południowy sąsiad. Czasem jednak struktura prawa wiedzie do okrutnego absurdu.

20-letnia dziewczyna została zgwałcona przez członków motocyklowego gangu i w obawie przed ich odwetem odmówiła złożenia obciążających ich zeznań w sądzie. Gwałciciele odeszli wolni, a dziewczyna poszła na 5 dni do więzienia za utrudnianie przeprowadzenia procesu sądowego.

Dziewczyna obawiając się zemsty gangu nad swą rodziną, domagała się dla niej i dla siebie policyjnej ochrony przez 20 lat. Zaoferowano jej zmianę nazwiska i miejsca zamieszkania. Odmówiła. W lecie tego roku wojny między gangami zabrały kilka młodych ofiar. Czy obeznana z ich obyczajami osoba wyolbrzymiała grożące jej niebezpieczeństwo? Jedno jest pewne. Wolala zostać

Rząd federalny wycofał się nie spodziewanie z koncepcji przymusowego wprowadzenia systemu metrycznego. Minister Erola odpowiedzialna za sprawy handlu postanowiła zawiesić niedawno wprowadzony system aż do momentu, kiedy sąd apelacyjny rozstrzygnie narzucenie systemu metrycznego jest zgodne z konstytucją. Uprzednio Sąd Ontario uznał narzucenie tego systemu za nielegalne w rozprawie sądowej właścicieli stacji benzynowych, które sprzedawały benzynę na galony.

Niezależnie jaka będzie ostateczna decyzja sądu apelacyjnego samo zawieszenie może się okazać dla wielkich kompanii zadaniem niewykonalnym. Imperial Oil Ltd wydała dla przykładu 10 milionów na przestawienie się na system metryczny. Oblicza się, że kilka milionów kosztowałoby wstrzymanie programu.

Sklepy spożywcze do końca tego roku mogą używać obu systemów i większość trwa przy starym.

Ontaryjski kontroler publiczny D F Archer sporządził raport z którego wynika, iż rząd prowincji Ontario zmarnotrawił większe sumy pieniędzy podatników niż w roku ubiegłym. W tym

- 511 000 wydano na wynajmowanie nieużywanej przestrzeni biurowej przez ponad 5 miesięcy,

- Nadpłaty z tytułu zasiłków rodzinnych osiągnęły 57 milionów dolarów,

- Rząd Ontario wydał 50 milionów dolarów, o 10 milionów więcej niż w roku ubiegłym na ogłoszenia i reklamy,

- 63 300 dolarów kosztowała wyprawa urzędników do Wielkiej Brytanii w poszukiwaniu programistów. Wydatki dziennie na wyżywienie członka grupy rekrutacyjnej wynosiły przeciętnie 74 dolary.

Półowa spośród zatrudnionych zrezygnowała ze stanowiska

Kanadyjskie linie lotnicze CPAIR zaoferowały obniżkę cen na krajowe loty o 68%. Obniżka obowiązuje od 16 stycznia do 30 kwietnia. Bilety muszą być wykupione na 14 dni przed planowanym lotem i nie podlegają zwrotom. Obniżce podlegają nie wszystkie lecz niektóre tylko miejsca w samolocie. Oferta CPAIR jest największą obniżką cen jaką zafundowały swym pasażerom kanadyjskie linie lotnicze.

Były minister górnictwa i poseł liberalny z Nowej Fundlandii został uznany winnym oszustwa podatkowego w latach 74-79 i skazany na zapłacenie grzywny w wysokości 3 500 dolarów.

Simmons zorientowawszy się, że wszczęto w jego sprawie dochodzenie złożył niespodziewaną rezygnację z nowo przyjętego z rąk premiera Trudeau stanowiska. Po kilku miesiącach od tego wydarzenia prokurator generalny Robert Kaplan oskarżył RCMP, iż niedbale sprawdziła Simmons przed jego mianowaniem. Dodał jednak, że skazanie tak wysoko postawionej osoby dowodzi, że "nikt nie jest poza prawem". Simmons zapowiedział, że będzie apelował.

Przywódca związków zawodowych pocztowców Jean Claude Parrot zrobił prezent swym kanadyjskim klientom na kosztodawcy. Wysunął mianowicie propozycję by w terminie od 11 do 17 grudnia wszystkie kartki i listy świąteczne opłacone były znaczkiem wartości nie 32 centów a 10 centów, a jego związkowcy już się nimi zajmą z należytą pieczołowitością.

Pracodawca - korporacja CANADA POST uważa tę akcję za nielegalną choć trudno traktować związkowców jako osoby strajkujące. Grozi, że prezent zrobiony na gwiazdkę będzie kosztował tyle, że od Nowego Roku trzeba znów będzie podnieść opłaty pocztowe.

ukarana przez prawo oficjalnie niż gangowe. Po wielu latach zdobywania Dzikiego Zachodu mamy znowu przestraszoną dziewczynę groźnych bandytów i głupków szeryfa.

Teraz czytany w prasie gwałciciel nie tylko dbać będzie, aby akt doszedł do skutku, ale by innych niemitych skutków mu nie przyniosł.

Do repertuaru groźb dojdzie straszenie ofiary kanadyjskim więzieniem, jeśli nieopacznie na policję po gwałcie polecą.

Wiele lat pracy policji i społecznych komitetów, by nakłaniać ofiary gwałtów do składania zeznań pojdzie na marne.

Sądy zwykły i bez tego robic ze zgwałconych kobiet prowokatorki przestępstwa.

Nie tak dawno tęga kaleka kobieta w średnim wieku została napadnięta w windzie przez młodego mężczyznę, który uwięził ją w windzie dał upust swym chuciom. Sędzia rozpatrując sprawę doszedł do wniosku, że pokrzywdzona zachowywała się prowokująco. Ubrana bowiem była w spodnie i trykotową bluzkę.

W przypadku 20-letniej panny zgwałconej w 19 urodziny sprawa komplikuje się jeszcze bardziej. Panią w przeszłości, jak powiedziała reporterom była narkomanką i prostytutką. Z przeszłością tą (chyba nie bardzo odleg-

łą) rozstała się definitywnie. Podczas gwałtu pod groźbą bicia nie wrywała się i nie wołała o pomoc. Nie wiadomo czy na dowód przyzwolenia, czy też kierując się radami specjalistów problemu, że ofiara gwałtu nie powinna stawiać oporu napastnikowi, by nie prowokować zbrodniczej agresji.

Zrozumiałe, że wśród publiczności większe współczucie budzi zgwałcona dziewczyna niż prostytutka, ale przy rosnącym deficycie tych pierwszych zachodzi obawa zupełnej społecznej znieczulicy wobec rosnącej liczby gwałtów. Obawiały się tego demonstrujące przed więzieniem w Toronto feministki. O fatalnych skutkach uwięzienia ofiary gwałtu mówili psychologowie, pracownicy opieki społecznej i ośrodków schronienia dla kobiet.

Tymczasem sprawa cała nie sprowadza się do gwałtów samych i obsesji feministek. Wobec wyboru - czy iść do sądu czy uleć szantazowi przestępcy, wyboru między prawnym i bezprawnym traktowaniem przestępstwa może stanąć każdy z nas - ofiara napadu, rozboju, kradzieży i szantazu zarazem. Im bardziej zorganizowany świat przestępczy, im bardziej absurdalny system prawny tym mniejsza szansa, że pozostaniemy ufniymi w sprawiedliwość dziecni kanadyjskiej ziemi.

GRAFA

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM MIĘDZYORGANIZACYJNE BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St.
Tel. 979-9634

KOMITET POMOCY POLSKIM UCHODźCOM
357 Runnymede Rd.
Tel. 766-6191

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel. 533-9471

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM
192 Garden Ave Toronto
Tel (416) 532-1126, 532-4058

czynne **Poniedziałek, Czwartek, Piątek 10 - 17**
Wtorek - Środa 10 - 19

Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach

- informacja ogólna,
- sprawy imigracyjne, porady,
- akcja sponsorowania,
- pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
- pisanie "resume", aplikacji o prace oraz podan,
- tłumaczenia, wypełnianie urzędowych form,
- informacja o szkolnictwie,

- tłumaczenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc tłumacza przy wyrażaniu licencji,
- pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i "welfare",
- sprawy i porady socjalne

Zwracamy się z prośbą do Wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem. Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi.

Dziękujemy

Magazyn czynny tylko w czwartki 1-8

Komunikat

Zawiadamiamy, że Biuro Pomocy Społecznej mieszczące się w budynku szkoły publicznej pod adresem 128 Fern Ave w pokoju 103, w okresie od 19 grudnia do 2 stycznia włącznie będzie nieczynne z powodu ferii zimowych, w czasie których cały budynek szkolny będzie zamknięty.

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO
206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r. oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Polonii zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleństwem Ministra.

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podan
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwiaryzelnianie podpisów
- legalizowanie kopu

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku

w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

13.XII.83

2 lata temu wprowadzono w Polsce stan wojenny

DEMONSTRACJA PRZED KONSULATEM PRL W TORONTO GODZ. 19:00

Polish Canadian Action Group

Zamieszczamy w obszernych fragmentach autoryzowany wywiad z Lechem Wałęsą, przeprowadzony w ostatnich dniach listopada br. Nadany został przez Wolną Europę 6 bm. Wykropkowania ( ) oznaczają skróty lub zanik słyszalności krotkich fal

**NIE MAMY MOŻLIWOŚCI
NIE ZWYCIĘZYĆ...**

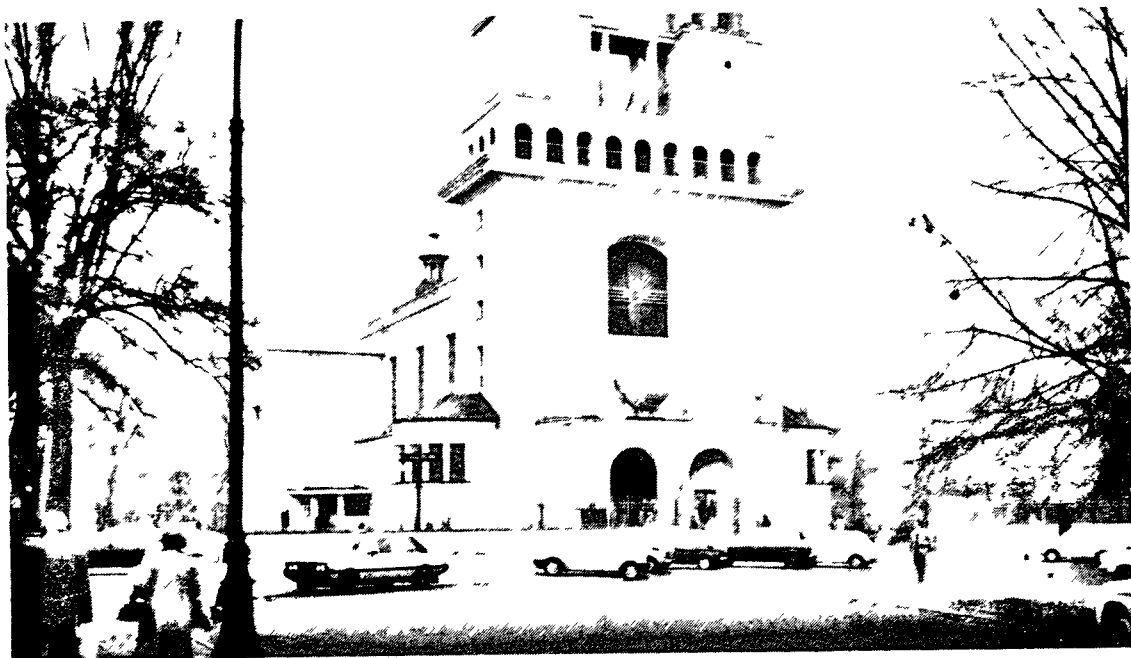
NAJNOWSZY WYWIAD Z WAŁĘSĄ

Zdjęcia przywiezione z Polski

Symboliczny grob ofiar stanu wojennego na cmentarzu powązkowskim w Warszawie

Kościół Sw. Stanisława Kostki na Żoliborzu w Warszawie
Parafia ks. Jerzego Papieżusko

Katedra Sw. Jana w Warszawie podczas mszy świętej

— Jak czuje się Pan w roli laureata Pokojowej Nagrody Nobla?

L W Cieszę się tym wszystkim, ale przecież mam z niej tylko same kłopoty. Pieniądze przekazuję na fundusz rolnictwa. Medale, dyplomy i te inne będą ( ) A do mnie przychodzi, żeby im kupić traktor albo samochód.

— Czy ta nagroda nie przyszła o rok za późno?

L W Prawdę mówiąc, nie spodziewałem się jej teraz. Ale myślę, że przyszła w dobrym momencie — to nam na pewno pomogło. Trzeba wykorzystać tę sprawę pozytywnie. Oczywiście, nie chodzi tylko o pieniądze, ale o możliwość przekazywania naszych idei całemu światu. Rok temu było jeszcze zbyt wiele emocji i urazów, aby myśleć o programie ( )

Podziemie to tylko etap walki

— Dlaczego przekazał pan tę nagrodę na rolnictwo, a nie na przykład na działalność podziemia?

L W Trzeba zrozumieć, że podziemie to tylko etap naszej walki. Wszyscy żyjemy z ziemi ( ) jak będziemy mieli co jeść, tam w gorze mogą sobie walczyć o stołki, a my będziemy robić swoje.

— Dlaczego nie zdecydował się pan jechać osobiście po odbiór nagrody?

L W Zdecydowałem, że pojedzie żona Danuta z najstarszym synem i Mazowieckim. Z dwu powodów (po pierwsze) moi koledzy siedzą w więzieniach, poza tym — Wałęsa nie wpuszczony do kraju, Wałęsa na Zachodzie, byłby dla władzy wygodniejszy niż Wałęsa tutaj.

Ghandi miał lepszą sytuację geopolityczną

— Porównuje się pana działalność z działalnością Ghandiego. Co pan o tym sądzi?

L W Myślę, że Ghandi miał jednak lepszą sytuację geopolityczną.

Sytuacja jest wyjątkowo poważna

Program rządu = pauperyzacja

— Czy między panem a TKK występują różnice w ocenie sytuacji?

L W Myślę, że poważniejszych różnic nie ma. Ostatecznie wszyscy walczymy o to samo. TKK nie może zajmować miękkiego stanowiska. Jeśli ktoś podjął zdecydowaną walkę, to musi ją zdecydowanie prowadzić. Głaskanie, szukanie miękkich rozwiązań, powinno zostawić się tym, którzy działają na wierzchu. Niech oni postępują łagodnie ( ) Będę też dbał o to, aby między nami nie dochodziło do nieporozumień, które mogłyby sugerować, nie istniejące rozbieżności. Zauwazyliscie zapewne, że kiedy podczas komunikatu ogłoszony w kwietniu był podpisany tylko przez TKK, komunikat ogłoszony obecnie jest również podpisany przeze mnie. Sytuacja jest bowiem wyjątkowo poważna, wymaga jednolitości działania.

Program rządu równa się pauperyzacji społeczeństwa.

— Czy pańskim zdaniem, podziemie Solidarności powinno się ujawnić?

L W Zawsze byłem za tym, że każdy na miarę własnych możliwości powinien działać ( ) każdy sam, we własnym sumieniu powinien decydować o wyborze drogi. Nie wolno zmuszać nikogo do wyboru takiego czy innego rozwiązania. Nie byłoby to zgodne z głoszonymi przez nas wartościami. Ważne jest tylko jedno, aby wybrana droga była skuteczna.

Nie boję się więzienia

— Czy nie zatrzymuje się pan w połowie drogi w obawie przed więzieniem?

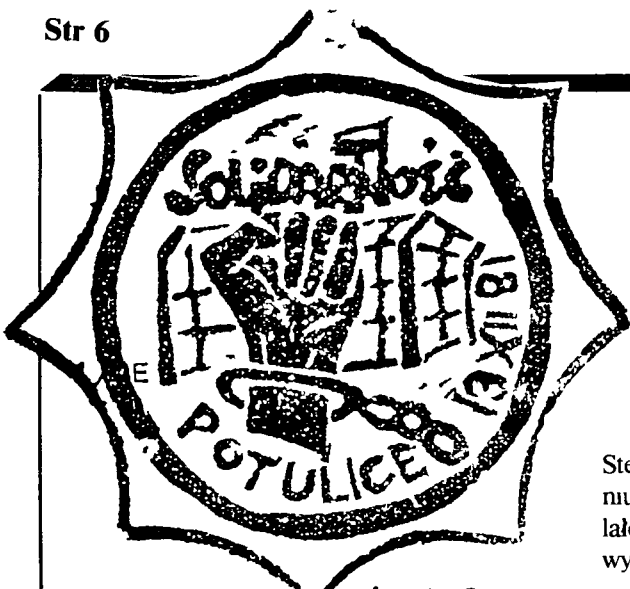
L W Nigdy nie bałem się więzienia. Ci, co mnie znają, wiedzą, że wiele razy siedziałem w aresztach. Dzisiaj także się nie boję. Wydaje mi się jednak, że moje działanie na wolności jest skuteczniejsze niż w więzieniu. Ale nie jest wykluczone, że kiedyś moje uwięzienie osiągnie więcej. Naprawdę się tego nie boję.

Opieka SB nie jest skuteczna

— Czy posiada pan możliwość komunikowania się z podziemnym kierownictwem?

L W Jak wiadomo, już dwa razy się z nimi spotkałem. Wbrew pozorom, opieka służby bezpieczeństwa nie jest skuteczna ( ) Przecież z walczymy o to samo ( ) musi istnieć jakiś kontakt.

13.12.81

Stemple Poczty Obozowej, odbite na decyzji o internowaniu Mowa o nich w opowiadaniu "O czym ja wtedy myślałem" Dokument wyniesiony w bucie z obozu, potem wywieziony za granicę

na zasadzie art. 4 ust. 2. Dekretu z dnia 12.12.1981r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego. postanawia się:

1. internować ob. Opolskiego Krzysztofa
2. wykonać decyzję zlecić funkcjonariuszom KWMO w Turku i umieścić go w ośrodku odosobnienia w Potulicach

KOMENDANT WÓJWÓDZKI

/podpis nieczytelny/

Z pamiętnika żony

Nie będę ukrywała przed Tobą mojego stanu Jest źle Ale ja walczę z tym Ja się staram Tworzę sobie różne teorie które podtrzymują mnie na duchu Jedną z nich to taka, że każdy walczy jak może Jeden jest zabrany z domu i próbuje to przetrwać, a drugi walczy, sam ze sobą, żeby się nie poddać, żeby być dzielnym Pamiętam dokładnie twoje ostatnie słowa z dnia 16 XII 1981 r One mi pomagają

Napisałam, że będę wszystko szczerze pisała więc piszę

Kiedy wyszłście długo do mnie nie docierało co się stało Byłam maksymalnie opanowana Następnego dnia nie miałam złudzeń i wiedziałam, że nie usłyszę znajomego dzwonka W domu panowała bardzo nerwowa atmosfera Postanowiłam pojechać do Zgierza, żeby zobaczyć co się dzieje z mamą i tatą Jeszcze nigdy pociąg nie jechał tak długo i nie było jeszcze nigdy tak przygnębiającej atmosfery Za oknem bajeczne widoki, białe drzewa, lasy i plastycznie uformowane zasy W pociągu i na stacjach niewielu pasażerów Akumulator wysiadł i jechaliśmy z tatą w ciemności pograżeni w naszym wspólnym żartowaniu Przed godziną policyjną dotarliśmy do domu Na całe szczęście wszyscy byli w komplecie Poczuliśmy, że to już ostatnie tchnienie komuny, że trzeba to przetrzymać, że trzeba dzielnie przetrwać Wyplakałam się na ramieniu mamy i uspokojona, poszłam spać O siódmej rano jechaliśmy do Bydgoszczy, ale w weselszej atmosferze Te kilka godzin dla nas były prawdziwym wypoczynkiem od obłędu jaki panuje w domu w Bydgoszczy

Staram się być dzielna i choć jest mi ciężko, bo jestem tu sama i okropnie odczuwam tę samotność, to nie wojska Trzeba pobować Łodzi nie ma takiego terroru jak w Bydgoszczy Tam w domu byłabym spokojna Nie konna, bo nikt nie podupada na tac Wyrwij Wiesz, że się pożegnaliśmy Robię to, bo bardzo ciebie kocham Jutro będę miała informację o twoim losie, a pojutrze postaram się nawiązać kontakt z panami z

duchu i wszyscy są dobrej myśli, ale tu jest moje miejsce Modlę się za Ciebie kochany, o twoje zdrowie i o siły do przetrwania tego wszystkiego WE podawała, że internowanych trzymają w nieludzkich warunkach, w okropnym zimnie Niechaj moje gorące uczucie i wiara w lepszą przyszłość ogrzewają Ciebie moje kochane Słoneczko Najlepsze życzenia Ci składam Bydgoszcz 18 XII 1981

Dzisiejszy dzień nie był bogaty w wydarzenia Wstaliśmy około 10 Umyłam głowę i gdy już wysuszyłam włosy przyszedł ze sklepu tata i powiedział, że w sklepie nic nie ma Chleb ludzie wykupili po 6-tej Są za to jajka Sprzedają po 5 Ubrałam się szybko i poszliśmy razem w kolejkę Kupiliśmy chleb i mleko Jajek nie było

O 16 00 miałam pojsć do A S po informacje o Tobie W ciągu trzech godzin nie wiedziałam co robić Czułam potrzebę odpoczynku od nerwowej atmosfery w domu Miałam ochotę spotkania się z kims, pogadania o sprawach całkowicie nie związanych z tym wszystkim Wybrałam się do Ewy Pomyslałam, że zna ona tych ludzi to może ma jakieś wiadomości o losie internowanych Niestety nie zastałam jej

19 XII 1981 r

Kochany mój Plastunku Niestety jeszcze ciągle nie wiem co się z tobą dzieje i gdzie jesteś Jutro idę do prokuratora wojewódzkiego z podaniem o skontraktowanie twojej sprawy Trzeba skorzystać z wszelkich środków, które zostawił nam wrog Nie boj się o mnie Ja się czuję dobrze Jestem dzielna tak jak poprzednio Wzmocnia mnie dziś wiara i komunizm święta Wola zginąć niż oddać ją w łapy wrogów W O podaje pocieszające na pozór wiadomości Są one dobre dla ucha tylko czy

mamy im dawać wiary Jedynie nieustająca modlitwa do Boga zmieni obrot rzeczy W domu wszyscy są zmartwieni Twoją długotrwałą nieobecnością Każdego dnia oczekuję jakiegos cudu ale on nie nadchodzi Ja jednak w niego wierzę Nieważne kiedy, ważne że się stanie

Byłam dziś u Ewy S Posztam wybadac czy może zna kogos kto mogłby umożliwić z Tobą kontakt Siedział u niej przestraszony solidarnościowiec, który rozrzucał straszne wizje reżimu Ja jednak trzymam się mocno Stasiu poszedł wczoraj do pracy i jeszcze dziś nie wrócił Nigdy tak bardzo nie gardził tą robotą jak dziś

Niedługo święta Kupiliśmy opłatki Może będzie sposobność podzielenia się nim z Tobą

Bydgoszcz, 20 XII 1981 r

Pisane w święta po pierwszym widzeniu Kochany Plastunku,

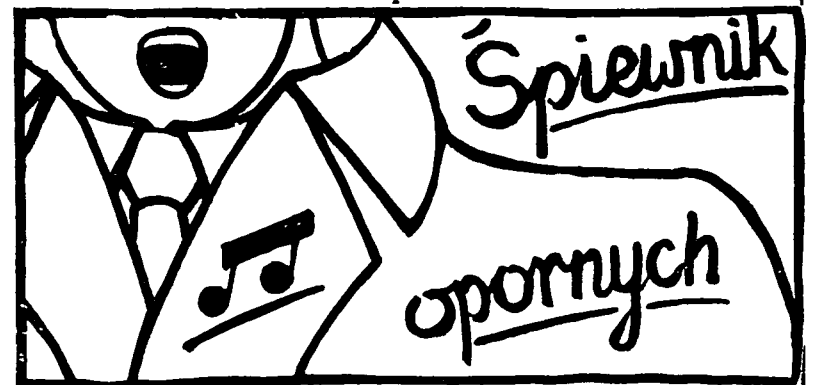
Jak sobie przyrzekałam nie czytam tego co do tej pory napisałam Odczytasz wszystko gdy już będziemy razem Tak się cieszę, że było dane nam zobaczyć się, uscisnąć, ucałować w tak ważny dzień jakim jest 24 XII Jest to dzień pokoju i pojednania Niestety Nie wszystkie rodziny mogły być tego wieczoru, który jest świętością nietykalną i niewzruszalną, razem ze swoimi bliskimi Przy wigilijnym stole znalazły się puste miejsca Niektóre rodziny mają nadzieję na powrót tych, których tego najważniejszego wieczora zabrakło, ale setki polskich rodzin zasiadło do wigilijnego stołu w żałobnych strojach Stało się tak po raz drugi w historii powojennej Polski Jest mi bardzo smutno, że nasza pierwsza wigilia, ta wymarzona i tyle razy dokładnie planowana wyglądała tak jak wyglądała Nie było Ciebie, nie było prawdziwej choinki, nie było śpiewanych kolęd i nie było takiej radosnej, rodzinnej atmosfery jaka powinna być Tej wigili nigdy władzy ludowej nie zapomnę Nigdy! Nigdy! Nigdy!

INTERNOWANY

O czym myślałem,

kiedy kazali mi się ubrać i pojsć z nimi Było zimno, mroz przenikał do szpiku kości i śnieg leżał pamiętam O czym myślałem, gdy goryle o ludzkich twarzach przeszukiwali ubranie, zabierali zegarek i obrączkę, kiedy patrzyłem na ponury obraz kolczastych drutów i wojskowy reflektor buszujący p ciemności, gdy widziałem strażnika na wieży, jak nastłuchuje, o czym ja myślałem, gdy wieczorem stawaliśmy przy otwartym oknie by wykrzyknąć (trudno rzecz wyspiewać), że jeszcze Polska nie zginęła, żeby prosić by chleba naszego powszedniego dał nam i Ojczyznę Wolną raczył wrócić O czym myślałem, kiedy siedziałem na muszli klozetu, przerażony biegunką po wieczornym zarcu, gdy tuż obok moi Bracia kończyli jeszcze "kolację" Co było w moich myślach kiedy Ojciec na pierwszym widzeniu siedział naprzeciwko mnie i cicho, ale mocno powtarzał, że jest dumny O czym myślałem kiedy szczekaczka ogłaszała listę aresztowanych i nadawała płacz kobiet wyjeżdżających z tej kopalni tu ci nic nie grozi! A potem jeszcze co wolno, co nie wolno ze zgodnie z konstytucją O czym ja wtedy myślałem kiedy miejscowy ksiądz słuchał spowiedzi Braci moich i płakał, a potem razem z nami śpiewał przez łzy i przed Twe Ołtarze zanosim błaganie Co było w moich myślach, gdy ktoryś ukradł strażnikom tusz i blaszką z konserwy wyślubił w kawałku lindeum stempel poczty obozowej w Potulicach, a potem wykrzywiona grymasem udającym uśmiech twarz tajniaka wypytywała K T O ? O czym ja myślałem podczas tych półgodzinnych spacerów kiedy wszyscy byliśmy jedno, bez różnicy między docentem i kierowcą, kiedy kalece z trudem poruszającemu się o kulach i duszącego się, gdy ktoś przy nim palił papierosa, wręczali kopię NAKAZU ze "zagrożenia bezpieczeństwa państwa" O czym myślałem gdy chorego na gruźlicę zabrali do więziennego szpitala, gdzie kontaktu z lekarzem miał tyle, co my wolności O czym ja wtedy myślałem gdy Bracia śpiewali kolędy a ja wypatrywałem Gwiazdę, by zasiąść do wigili O czym ja wtedy myślałem O tym, że mimo wszystko ofiara którą przyszło złożyć Polsce i Polakom ma swój głęboki sens I że wem TRZEBA WIERZYĆ, bo inaczej ofiara sens utraci

Krzysztof OPOLSKI

POTULICE

"W więziennej celi na brudnej poscieli leżą na pryczkach Polacy Piers im się wznosi wspomnieniem wolności z tęsknotą patrzą zza kraty

Wzięli ich nocą brutalną przemocą w kajdanach powlekli do celi Precz nic ich nie złamie, bo Polska powstanie z ogromnej siły nadziei

A tam przed kratami trwa boj z Polakami Ginią gornicy, stoczniowcy, Ich ręce splecione ich serca złączone ideą SOLIDARNOSCI

Na przekór WRONY, złowieszczym dekretem, orzeł swój lot rozpoczyna, Narod chwilowo terrorem przygięty, gniewem odpowie nieznanym

P S Ten tekst jest wytworem pracy 8 więźniów sali w Bloku dla Internowanych na terenie obozu w Potulicach k/Nakła, woj bydgoskie Współautorem jest m in wyżej podpisany

‘SENATOR HAIDASZ’

Na półkach księgarskich Toronto ukazała się praca Doktora Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Aleksandry Ziolkowskiej pt "Senator Haidasz", wydana przez Century Publishing Co Ltd

Jest to pierwsza książka o dr Stanisławie Haidaszu - zdaje się pierwsza książka o zasiadającej w Senacie i ciągle jeszcze aktywnej politycznie osobie. Niewątpliwie należą się wyrazy uznania za podjęcie tego typu problematyki i za doprowadzenie do sfinalizowania projektu

Opracowanie dotychczasowej aktywności polityczno-społecznej dr S Haidasza winno być hołdem złożonym za działalność na rzecz Polonii Kanadyjskiej i Kanady. Czy książka dr A Ziolkowskiej spełnia takie zadanie niech czytelnicy osądzą sami. Jak przypadło na pozycje biograficzną, zbudowana jest w schematyczny sposób obejmując zyciorys od urodzenia aż do chwili obecnej. Jednak umiejscowienie zjawisk czy osób w czasie następuje autorce pewne trudności. Na stronie 24 pisze ona

"W 1919 roku powstała organizacja socjalistyczna pod nazwą "Potęga" o wyraznym kierunku P P S. Stowarzyszenie to zapisało się chlubnie w działalności swojej nad uświadomieniem robotników polskich w Toronto. Na wiadomość o powstaniu Legionów polskich pod wodzą Piłsudskiego "Potęga" stanęła po stronie Legionów i szerzyła ich idee. W 1918 roku została rozwiązana jako "proniemiecka"

Nie wiem jak długo szła do Toronto wieść o powstaniu Legionów (sierpień 1914 - rozwiązane 10 IV 1917), a tym bardziej w jaki sposób mogła być rozwiązana organizacja przed swym rozwiązaniem

Na stronie 49 czytamy

"Drugim reprezentantem, który poświęcił się karierze politycznej, był Piotr Dominik Derbatsch, syn Dominika, handlarza futer, urodzonego w Gdansk i przybyłego do Kanady około roku 1870. Piotr Dominik adwokat, był członkiem Zgromadzenia Prawodawczego od 1809 do 1814 roku a następnie Rady Prawodawczej Kanady francuskiej (Lower Canada) od 1814 do 1822"

Strona 94 przynosi inne rewelacje

"W maju 1974 roku Rene Levesque, premier Quebecu, uchwala ustawę Rządu Separatystycznego ogłasza Official Language Act stwierdzający, że tylko język francuski jest językiem oficjalnym w Quebecu"

R Levesque został Premierem dopiero w listopadzie 1976, kiedy P Q, której przewodził, wygrała wybory prowincjonalne. W 1974 w Quebec rządził Premier P Bourassa z ramienia Partii Liberalnej

Chronologia jak widać nie jest najsilniejszym atutem pisarki, przejdźmy do tłumaczeń. Można tu się wykazać

Na stronie 35 autorka pisze "Tematem jego rozprawy dyplomowej jest temat "The Civic Virtues According to Plotinus", co w tłumaczeniu A Z brzmi "Cnoty cywilne Plotinusa". Nie przeczę, że tematem może być temat, ale jak widać wierne tłumaczenie nie jest cnotą, jaką by można przypisać autorce, bo w przeciwnym wypadku winno być napisane "Cnoty Cywilne u Plotyna" (Plotyn, po grecku Plotinos urodzony w 204 zmarł w 269, filozof, twórca neoplatonizmu)

Na stronie 94 znalazła się wypowiedź G Rocher "Outside Quebec, we are now nothing more than another ethnic minority" - tłumaczone jako "Poza Quebec nie jesteśmy niczym więcej jak większością etniczną" - ewidentny "lapsus linguae". Pewne obiekcje może budzić dobor cytatu z "Pamiętników imigrantów polskich w Kanadzie", które gęsto zasiewają I Rozdział (Dom otoczenie i jego wpływ), szczególnie zaś pozostawione bez komentarza informacje rzeczowe czy językowe naleciałości gwarowe (gwara polsko-angielska)

Na stronie 27, przy opisie okropności wielkiego kryzysu czytamy u jednego z pamiętnikarzy "Co najmniej 80% ludności nie pracowało". Wystarczy zajrzeć do opracowań statystycznych lat 1929-34, aby się zorientować, że procent bezrobotnych wahał się od 19 do 29

Na tej samej stronie inny cytat zaczynający się od słów "Tego roku była najgorsza kryza". Wierne i niekomentowane, choćby w postaci cudzysłowu, przytoczenie opinii zasługuje na uznanie jeśli chodzi o reprodukcję dokumentów, w przeciwnym wypadku sugeruje się akceptację tego sposobu wyrażania się, co zresztą nie powinno być żadnym zaskoczeniem gdyż już w pierwszym zdaniu książki użyte jest określenie "background", tak jakby w języku pol-

skim nie było bardziej miarodajnych i adekwatnych wyrazów

Książka posiada szereg sformułowań co najmniej kontrowersyjnych. Na stronie 79 można znaleźć swojskie ujęte poglądy na temat intuicji politycznej wówczas już Posła do Parlamentu Federalnego

"Pierre E Trudeau, nowy poseł wybrany w 1965 roku w Montrealu, i później mianowany ministrem sprawiedliwości, był kandydatem pod wieloma względami gorącym nad innymi. Posiadał niewątpliwie magnetyzm który przyciągał ludzi. W Kanadzie zaczął się okres, który można nazwać "trudomanią". Haidasz ceniąc walory intelektualne i polityczne Trudeau nie należał jednak do jego entuzjastów. Prasa w tym okresie obok przeważających entuzjastycznych artykułów, zamieszczała i inne, krytyczne, wytykając między innymi socjalistyczne tendencje młodego Trudeau. Fakt, że Stanley Haidasz nie popierał Trudeau (mimo, że w końcowej fazie znalazł się w grupie jego popierającej) świadczy nie tylko o braku głębszego rozeznania, ale i pewnym zjawisku, które można przeszedź przyglądając się jego karierze politycznej. Stanley Haidasz często nie popierał "właściwej" osoby, nie otaczał się ludźmi, którzy w danej sytuacji byli by (sic!) jemu najpotrzebniejsi. Nie miał koło siebie doradcę, który winien być dobierany w ten sposób, by uzupełniał słabe strony szefa, by panował nad dziedzinami, które z różnych względów nie są mu znane czy bliskie. Często najważniejszą sprawą jest dobor odpowiednich doradców. Jedną z najbardziej interesujących postaci w społeczności polonijnej powie wręcz, że "Haidasz zastanawiał się, kto mu ofiaruje tekę ministra, i Helleyer może mu to obiecać, a więc go popierał przy wyborach"

Nie ulega kwestii, że cechy te posiada autorka, która wie jakimi "właściwymi" ludźmi się otaczać, o czym świadczy jej kilkunastomiesięczny pobyt w tym kraju. Jednak sugerowanie podobnej "ustawnej" postawy osobie znacznie większego kalibru w najlepszej sytuacji dla sugerującej może być odbierane jako brak wyczucia rzeczywistych proporcji. Trudno aby osoba pochodząca z głęboko religijnej rodziny, która sama była w Seminarium niemalże do momentu święcen kapłańskich, od razu entuzjastycznie podchodziła do kogoś o socjalistycznej (przynajmniej zapewne agnostycznej lub wręcz ateistycznej) proweniencji, tylko dlatego że potencjalnie ma największe szanse na awans. Moralnie jest to co najmniej dyskusyjne. Jako człowiek głębokiej etyki St Haidasz musiał przejść pewien proces, stopniowo akceptując P E Trudeau. Może się komus wydawać, że jest to brak elastyczności, potrzebnej politykom, ale politykom wychowanym na Machiavellim, na wzór Talleyranda, zmieniającego frakcje w łamach stronnictwa (a często i same stronnictwa) jak przysłowiowe rękawiczki. Odrzucając krotkotrwale korzyści wpływające z takiej postawy, zdecydowana i zdeterminowana postawa wyrażana dewizą Z Najdera "Przy zasadach stojmy" charakteryzowała St Haidasza, chociaż przez pobieżnych obserwatorów była odbierana jako brak błyszczenia, błyskotliwości czy wręcz objaw niezdecydowania. Imputowanie przez anonimową postać określoną jako "interesującą" - "Haidasz zastanawiał się" - stoi na pograniczu plotki, przeto nie wypada aby znalazło się w opracowaniu pretendującym do miana obiektywnego, poważnego i niezależnego, z drugiej strony jako nieudokumentowane (może mu to obiecać - a może nie?) jest krzywdzące

Podobne wątpliwości może następczyc dobor opinii o dr St Haidaszu. Nie wypada polemizować z opinią Judy (bynajmniej nie Julia, jak sugeruje index osobowy) La Marsh ze względu na to, że nieobecni nie mogą się bronić - szczególnie nieobecni na tym padole - natomiast autorytatywny sąd B H na str 127 wymaga skomentowania

"Haidasz przestawał głównie w środowisku polonijnym. Gdyby wszedł w środowisko kanadyjskie, może byłby poszedł inną drogą. A tak wiedział, zakładał, że zrobi karierę w środowisku polskim, tam, gdzie będzie miał poparcie. Zaimponowała mu niewątpliwie cała kariera polityczna. Jeździł, spotykał się z czołowymi osobistościami, przemawiał, reprezentował Kanadę. W Polsce przyjmowany był z honorami. W społeczności polonijnej był jak król polski. To życie go wciągnęło, zaczęło mu imponować. Na pewno nabral pewnych cech prozności. Na pewno nie był takim, gdy stawiał pierwsze kroki. Jest uprzejmy, grzeczny, ale bez rozwiniętej dyscypliny pracy. Posiada jednak duże poczucie odpowiedzialności. Na pewno jest dobrym "pater familias", i ciekawą postacią, reprezentantem społeczności z jakiej wyszedł"

Osądy nie poparte konkretnymi przykładami nie posiadają wagi dokumentalnej, ergo wartości obiektywnej, co częściowo także można zarzucić autorce książki. A Z starała się bezstronnie nakreślić sylwetkę Senatora St Haidasza, bez hagiograficznych przejawów, pokazując Go nie jako "polonijnego świętka", ale jako człowieka żywego, czy się to udało to już inna sprawa. Obraz przedstawiający St Haidasza został pokazany dość blado, raczej spłycony niż pogłębiony. Nie oceniam strony językowej książki nie czując się do tego powołanym, ale pewne sformułowania rzuciły mi się w oczy. Na stronie 64 "Miał to być samolot produkcji kanadyjskiej, wiele ludzi zaangażowanych w budowę". Na str 86 "Nie byli najlepszymi w świecie - wyłączywszy w pewnym okresie hokeja"

W całym tym przedsięwzięciu wydawniczym najbardziej imponująco przedstawia się strona ikonograficzno-techniczna wykonana przez Century Publishing. Forma wydane-go dzieła przerasta treść, mimo iż bohaterem jej jest najbardziej prominentna postać Polonii kanadyjskiej. Moim zdaniem Senator St Haidasz zasłużył sobie w opinii tutejszego społeczeństwa na lepszą prezentację, na co zdaje się trzeba będzie czekać do wydania następnej o Nim książki. Nie zamierzam kwestionować dlaczego właśnie A Z a nie kto inny podjął się tego opracowania, gdyby autorem była osoba bardziej zakorzeniona w tutejszej rzeczywistości, a jednocześnie władająca piórem uniknęło by się błędów rzeczowych czy niezgrabności językowych. Autorce można zarzucić wiele rzeczy, ale na pewno nie pedantyczną precyzję, książka raczej robi wrażenie szkicu niż dopracowanego dzieła. Niestety pisanie na czas zamówienia wychodzi wyłącznie gdy ma się talent tak jak Lope de Vega - śmiertelnicy bezwiednie go naśladowający niekoniecznie muszą odnosić podobnej miary sukcesy

O nieprzeciętnym człowieku powstała przeciętna książka, sprowadza to w tym ujęciu głównego jej bohatera do formatu niewiele większego niż format opracowania - co zakrawa na "medwiedzią przysługę"

I na zakończenie coś z geografii. Na stronie 117 wzmianka o wycieczce Senatora w stolicy Kazachskiej S R R, Almatie, "I tak prezentował ministra zdrowia M Begin w Kazachstanie, w Almatie" - NO I MACIE!

Krzysztof SOJKA-WII MANSKI

19 dni głodówki, wyrzeczenia, nadziei, oczekiwania, niepewności, poświęcenia ludzi, zaangażowania, ofiarności

Kim byli ludzie za sceną, ludzie dzięki którym strajk się powiodł, a chłopcy mogli wytrwać. Lista nazwisk jak zawsze będzie niepełna, bo nie sposób wymienić wszystkich, którzy okazali swą pomoc. Główni organizatorzy strajku - Biuro Pomocy Nowo przybyłym, oraz Polish Canadian Action Group nie wymagają chyba przedstawiania a ich bliska współpraca zapewniła jest przez Lecha Pruskiego, który pracuje w Biurze, a działa w PCAG.

Lech Pruski był koordynatorem całej akcji, został też oficjalnie - prawnie uznany negocjatorem 10-ki w kontaktach z konsulatami oraz z rządem kanadyjskim.

Jego energia oraz zaangażowanie i poświęcenie bardzo przyczyniły się do powodzenia i zwycięskiego zakończenia. Wydawało się czasami, że jest na nogach całe 24 godziny przez 19 dni.

Organizacyjnie akcja przygotowana była na 5, a politycznie był to olbrzymi sukces.

Ochotnicy pracujący w Biurze wnieśli nieoceniony wkład. Pani W Kossobudzka, H Kisielowa, J Trenter, pan Mirek Jasinski, a nade wszystko pani Z Rozwadowska, która codziennie była w Biurze dając tym nieocenioną pomoc organizatorom. Jej praca jako ochotniczki - 5 razy w tygodniu - to jest więcej niż etat - ale niepłatny.

Po decyzji chłopców o strajku na arenę wkraczają lekarze, których grupę koordynował Dr Z Jancelewicz. Zrobiono badania, ciśnienie, krew - zdrowi mogą zaczynać. Dr Z Jancelewicz wyznacza dzienne dyzury. Wpadają na zmianę, badania, dyspozycje. Dr J Abramowicz wraz z mężem Dr B Abramowicz, Dr S Dubiski wraz z żoną, Dr J Iwanowska, dr M Kłodas, Dr Krynski - konsultacje, Dr D Pawłowska.

Chodzi przecież o zwycięstwo z jak najmniejszymi powikłaniami, szkodą dla zdrowia. Dr W Maehle był codziennie - zaangażowany, noszący pomoc. Na apel lekarzy odpowiadają farmaceutyci - P Solarski, A Salapater, "Solarski Pharmacy", p. Musiał "Pharmacy Shop" zapewniają lekarstwa, witaminy bezpłatnie, przecież to idzie dla chłopców, którzy w 10 wzięli na siebie obowiązek pokazania, że z bezdusznym systemem komunistycznym można i należy wygrać.

Pamiętam słowa Ks Ewczynskiego na mszy rannej 7 listopada przed rozpoczęciem głodówki: "Chłopcy, musicie w nadchodzących dniach brnąć życie dzień po dniu - każdy może okazać się ostatnim, w każdym możecie wygrać".

Ks Ewczynski, zapewniał opiekę duchową, umacniał, podtrzymywał na duchu. Takiego księdza potrzebuje młoda, nowa Polonia. Razem z Ks S Mędlęłą, odmawiali modły w czwartek. Przedostatniego dnia, razem z kilkuset osobami, którzy wierzyli (i słusznie), że ich obecność podtrzyma głodujących na duchu.

Stan pogody - nadchodził kryzys. Pan Arnold Penk przedstawił samochodowy - ADISON - BAY - wynajął dwa campery, których koszt do końca pokrywał. Pozwoliło to chłopcom na przetrwanie, upewnili się, że wygrają.

Codziennie mogli oglądać dzienniki i widzieć jak rośnie poparcie dla ich akcji. TV pozyczył właściciel firmy Simpson TV - Roncesvalles Ave p L Marczewski - właściciel Zakładu fotograficznego "Junak" - Roncesvalles Ave pozyczył zielony, brezentowy camper, w którym chłopcy siedzieli w końcowych dniach osłabienia i przeraźliwie długiego czekania.

Juz na zebraniu w Biurze Pomocy, włączyła się P K Grotowska. Jej serce i zaangażowanie chłopcy widzieli do końca.

Sprawy nas-widzów, pomoc, kilka razy dziennie z wizytą - jako

opiekunka pozostanie w ich pamięci na zawsze.

Sześć grupy demonstracyjnej PCAG - K Lewandowski - zapewnił radiofonizację demonstracji i modlitw Jego "Boże coś Polskę" razem ze śpiewem 2 000 ludzi uczestników demonstracji, przeżywali też Rodacy w kraju dzięki transmisjom Radio Wolna Europa, Głos Ameryki, CBC. Nie zapomną też chłopcy działacze PCAG - p p Łapczyńskich wraz z całą rodziną P Jurek i P Ania - zaadoptowali całą 10 - tyle razy już to robili z innymi. Codziennie, po kilka razy, raz jedno, raz drugie, potem razem, byli zawsze. Pierwsze Vany - w których chłopcy mogli spać oni załatwili P P E W Kałaczkowski i p p E i W Rudniccy - to ofiarodawcy tych samochodów "Anka & Peter" (Photographers - Bloor) - zdjęcia do prasy, portret Hestona - producenta programu amerykańskiego "Let Poland be Poland".

PO

STRA-

JKU

Jola Sudnik z mężem Erykiem "Jolanta Interior - Bloor Str W - wiele razy była na miejscu z pomocą. Dyżurujący nocami ludzie pozwolili spać chłopcom spokojnie, nie tracąc tak ważnej dla nich energii.

Z Błaszczak, M Stefanski, T Saranczak, J Pawlak, R Sawicki, K Opolski, J Kopczyński, A Harland - niektorzy z nich byli internowanymi - poświęcali swe noce, dla dobra tamtych, jak również P Trzeczka, która zorganizowała grupę swoich znajomych.

Nieocenione usługi oddały kanadyjskie i nasze, polonijne mass media. Gazety

ECHO TYGODNIA - pierwszy inicjator akcji łączenia rodzin, **GŁOS POLSKI** - sumienne artykuły, zdjęcia - poparcie Związku, **ZWIĄZKOWIEC** - czasami kontrowersyjny, ale jednak na pierwszej stronie.

Kurier polsko-kanadyjski - też tam był na czele radiowych stacji, codzienne audycje P Kęsikowej - zawsze słowa otuchy, piosenka dla chłopców, informacje.

Poza niefortunnym wystąpieniem Sen Haidasza (nawoływanie do kapitulacji przed warunkami konsultatu) informacje były rzetelne i inicjatywa modłów (na przyszłość prosimy o wcześniejsze porozumienie się) - przyniosło to głodującym otuchy i wolę wytrwania.

Audycje P Jadwigi, audycje "Polonia" włączyły się również do akcji, przyczyniając się do frekwencji na demonstracjach. TV - Program "Polonia Review" co tydzień podawała wywiady i zachęcające słowa otuchy.

Nie możemy wymienić wszystkich innych ludzi, których twarze stały się tak znajome chłopcom, przez 19 długich dni. Znajomi z Brantford, Cambridge, Hamilton, Oszawa - nie sposób wszystkich wymienić. Wszyscy oni pokazali, że zorganizowana dobrze akcja może liczyć na poparcie indywidualnych ludzi z Polonią, których serca były razem z sercami chłopców.

W niedzielę 4 grudnia, Pan Lech Kulza w swojej restauracji FREE POLAND przy Lakeshore podjął chłopców bezpłatnym obiadem.

Podziękowanie należy się Politykom, którzy z wielkim zrozumieniem podeszli do tej akcji. Obecność ich na miejscu - P Jesse Flis - był już drugiego dnia - pomagał przy końcowych negocjacjach z Ottawą, wręczył w parlamencie petycję podpisaną przez tysiące ludzi.

P Michael Wilson, P W Kenneth Robinson, P Dan Head, P J Szymko, P Bob Rae, P T Ruprecht, Mayor Art Eggleton - Mayor of the City Toronto, Mayor A Tonks - York Alderman - Ben Grys, Chris Korwin-Kuczynski, Wacawski. Nad wszystkim czuwał Kongres Polonii Kanadyjskiej - Okręg Toronto z prezesem J Burskim. Odwiedzał chłopców, służył radą, kontaktował polityków - m.in. skontaktował się z Kongresem Biskupów, którzy wysłali petycję o wypuszczenie rodzin. Szkoda tylko, że poza oficjalnym stanowiskiem w prasie i nie tylko.

KPK - Okręg Toronto, oraz PCAG zabrało głosów poparcia oraz zajęcia stanowiska przez inne organizacje.

Nie wystarczyło przyjść i pogrześć przy beczce, głodujący czekali na zajęcie stanowiska przez zarządy organizacji. Jak powiedział jeden z uczestników - A Szczerba w wywiadzie dla Głosu Polskiego - bolesny był brak przedstawiciela Solidarności w Kanadzie - kierownika W Grzewskiego.

Wydaje się, że Polonia niezorganizowana, indywidualna była szybsza i szersza niż organizacje polonijne.

Jesteśmy pewni, że głodówka 10 poza uzyskaniem ich rodzin wygrała coś więcej.

Wygrała możliwość połączenia rodzin innych rodaków w Kanadzie. Rząd PRL nie może pozostac bierny w tak napiętej sytuacji. Inni też czekają i wierzymy, że nie będą musieli uciekać się do tak drastycznych, rozpaczliwych kroków. Uważamy, że tych 10 wywalczyło dla innych nadzieję na szybszą, skuteczniejszą akcję rządu kanadyjskiego.

Wierzymy, że rząd Kanady dojdzie do porozumienia z rządem PRL i zaczniemy witac rodziny innych osób, jeszcze czekających.

Uważamy, że nadszedł czas, aby respektować umowy i normy moralne ogólnie przyjęte w cywilizowanym świecie, a zarazem że rząd kanadyjski bardziej skutecznie będzie egzekwował podpisanie przez stronę komunistyczną porozumienie.

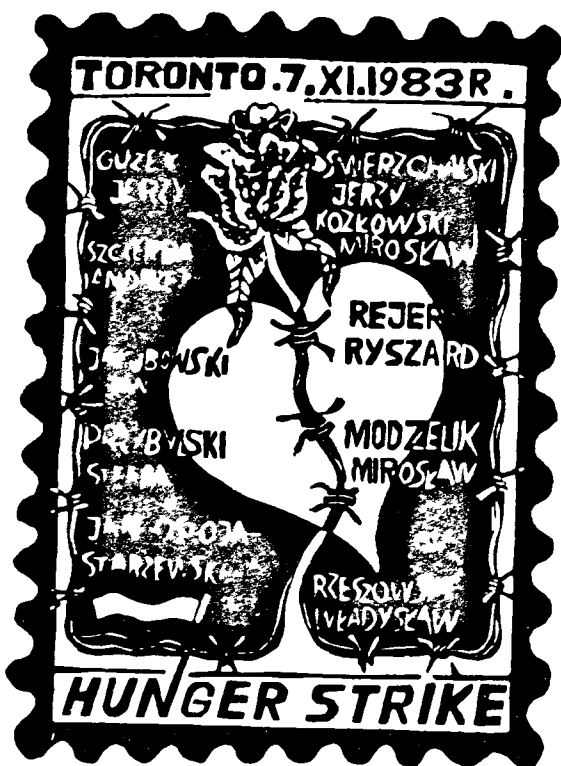
Komitet Organizacyjny Głodowki

Wszystkich, którzy ofiarowali potrzebne głodującym rzeczy, prosimy o zgłaszanie się po ich odbiór do Biura przy Garden Ave.

Komunikat

Szkoła polska im T Kosciuszki przyjmuje zgłoszenia dzieci na naukę języka. Zajęcia odbywają się w soboty w godz. 10 rano - 12 30 p.p. w budynku West Park Secondary School na rogu Bloor W i Dundas W. Nauka jest bezpłatna.

Dalszych informacji udziela nauczycielka p Weronika Perkowska - tel 967-0918.

GOSPODARZ I LOKATOR *Landlord and Tenant*

Uwaga! Przechodzimy teraz do temtu, który ma dla Czytelników szczególne znaczenie. Podczas gdy wiele innych przepisów prawa, w konkretnych sytuacjach życia codziennego dotyczy tylko niektórych z nas i to zwykle w wyjątkowych okolicznościach, to każdy z nas jest albo lokatorem albo gospodarzem — właścicielem w nieruchomości, gdzie mieszkają lokatorzy, chyba że zamieszkuje dom, którego jest właścicielem i nie ma żadnych lokatorów.

Doswiadczenie wskazuje, że dla przeciętnej osoby, stosunki między gospodarzem a lokatorem to jedno z głównych źródeł konfliktów, których rozwiązanie dyktuje prawo, w ostateczności prowadząc zwalonych do sali sądowej. Stawanie w sądzie, czy to w roli powoda czy pozwanego, pociąga za sobą wydatki, pochłania cenny czas i kosztuje wiele nerwów. Dlatego więc o wiele lepiej jest zapobiegać konfliktom, które mogą się skończyć w sądzie.

Zapobiegac — ale jak? Po prostu przez zapoznanie się z odpowiednimi przepisami prawnymi a następnie skrupulatne ich przestrzeganie, czyli wywiązywanie się ze swych obowiązków, jakie mamy czy to roli gospodarza, czy lokatora.

Na początek zapoznajmy się z kilku podstawowymi pojęciami prawnymi, dotyczącymi stosunki gospodarz — lokator.

Gospodarz — Landlord

Prawo określa go jako osobę, która innej osobie zezwala na korzystanie ze swej

Jest to osoba, która zezwala innej osobie na korzystanie ze swej realności lub jej zajmowanie, na podstawie dzierżawy (*lease*) i która otrzymuje za to czynsz. Prawo określa tę osobę terminem *landlord* albo *lessor*.

Lokator — Tenant

Jest to osoba, która korzysta z cudzej realności, lub ją zajmuje, na podstawie dzierżawy i płaci za to czynsz. Prawo określa tę osobę jako *tenant* albo *lessee*.

Umowa dzierżawna — Lease

Jest to kontrakt między gospodarzem (*landlord*) a lokatorem (*tenant*), na podstawie którego lokator ma prawo zajmować realność lub z niej korzystać. Umowa dzierżawna — *lease* — w odróżnieniu od zwykłego zezwolenia (*license*) daje lokatorowi wyłączone prawo zajmowania realności, nawet w odniesieniu do samego gospodarza. Zwykle prawo to podlega pewnym warunkom, wyraźnie sformułowanym w umowie, a zezwalającym gospodarzowi wkroczenie na teren wynajmowanej realności w celu dokonania napraw.

Co znaczy termin demised premises

Dobrze zapamiętać znaczenie określenia często występującego w dokumentach prawnych, zwłaszcza w umowach o wynajem. Jest to termin *demised premises*, oznaczający wynajęty lokal, którym może być zarówno pokój, mieszkanie, dom, sklep, warsztat, magazyn, restauracja, czy pomieszczenie fabryczne, lub jakiegokolwiek inne pomieszczenie, użytkowane przez lokatora na podstawie umowy z właścicielem.

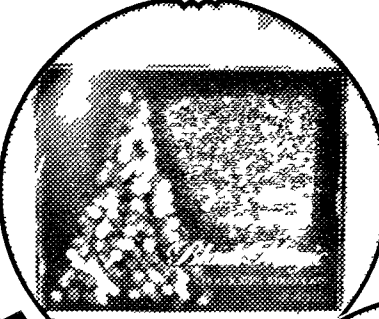

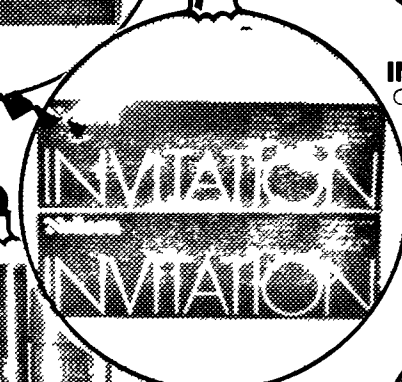

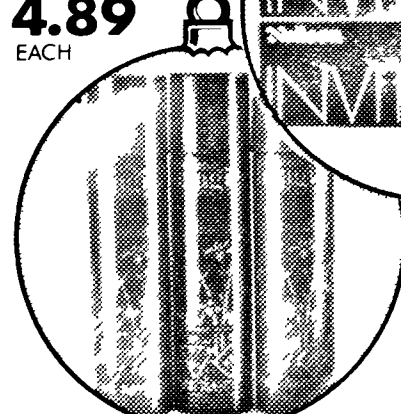
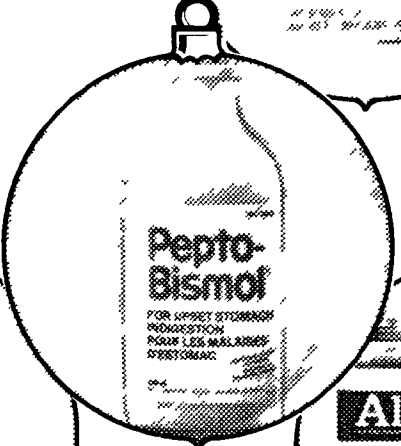
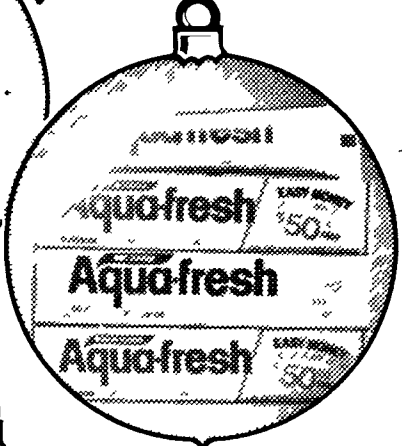

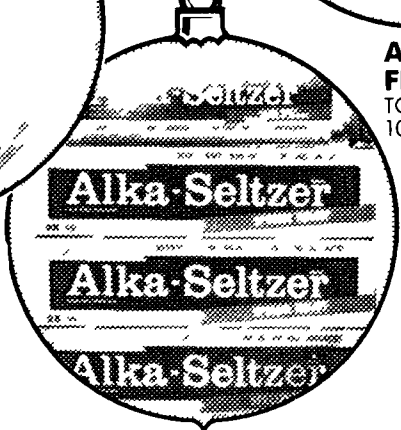
Termin wynajmu

Okres czasu objęty umową o wynajem określa się jako termin tej umowy — *term of the lease*.

Umowa o wynajem zawsze dotyczy w jakis sposób ziemi, bo jej przedmiotem są całe budynki lub pomieszczenia w budynkach, które z natury rzeczy wzniesione są jakiejś parceli. Dlatego ustawa o nazwie *The Statute of Frauds* wymaga, by umowy o wynajem na termin przekraczający trzy lata, były zawierane na piśmie.

Jeśli termin umowy o wynajem (*term of the lease*) przekracza lat siedem, umowa musi być zarejestrowana w tytule własności, w odpowiednim urzędzie.

 <p>BLACK MAGIC CHOCOLATES 454 g 4.89 EACH</p>	 <p>ALGEMARIN FOAM BATH 250 ml PLUS FREE FRICTION COLOGNE 125 ml 6.89 EACH</p>	 <p>BRUT 33 SPLASH ON LOTION 120 ml 2.49 EACH</p>
 <p>INVITATION CHOCOLATE MINTS 137 g 1.59 EACH</p>	 <p>AFTER EIGHT CHOCOLATE COVERED MINTS 200 g 1.69 EACH</p>	 <p>GOOD NEWS! RAZORS 6s .87 EACH</p>
 <p>IMAGINE SPRAY PERFUME DEODORANT 100 ml 2.19 EACH</p>	 <p>PEPTO-BISMOL FOR UPSET STOMACH 250 ml 2.39 EACH</p>	 <p>AQUA-FRESH TOOTHPASTE 100 ml .99 EACH</p>
 <p>NEW NIVEA MOISTURIZING FOAM BATH 300 ml 3.29 EACH</p>	 <p>ALKA-SELTZER ANTACID TABLETS 25s 1.43 EACH</p>	

* CERTIFICATION AND TRADEMARKS OF DRUG TRADING COMPANY LIMITED TORONTO CANADA
Ceny obowiązują od 15 do 24 grudnia 1983 o ile wystarczy towaru

ZASTRZEGAMY SOBIE PRAWO OGRANICZENIA ILOSCI ARTYKUŁÓW ZGODNIE Z NASZYMIZ MOŻLIWOSCMI MAGAZYNOWYMI I PODAŻĄ W OKRESIE WYPRZEDAŻY ARTYKUŁY POKAZANE NA TEJ STRONIE MOGĄ BYC NIEDOSTĘPNE WE WSZYSTKICH SKLEPACH

Adres najbliższego sklepu:
I D A znajdziesz w żółtej książce telefonicznej pod hasłem apteki "Pharmacies"

● PLO wysadza w powietrze autobus cywilny w Jerozolimie PLO dokonała zamachu terrorystycznego w Jerozolimie wysadzając w powietrze jadący ulicami miasta autobus miejski Zginęły co najmniej 4 osoby, a ponad 30 zostało rannych, w tym wiele dzieci

● Premier Japonii Yasuhiro Nakasone rozwiązał parlament i ogłosił termin wyborów powszechnych na dzień 12 grudnia Akt ten został spowodowany naciskiem opozycji pragnącej usunięcia z parlamentu byłego premiera Japonii Tanaki skazanego na karę kilku lat więzienia za przyjęcie łapówki

● Skandal łapowkarski w Niemczech Zachodnich Po dwuletnim śledztwie prokurator federalny oskarżył federalnego mi-

nistra ekonomii Otto Lambsdorffa o wzięcie łapówki rzędu 60 tys dol od koncernu Flicka w zamian za korzyści podatkowe Lambsdorff zaprzeczył Jako członek FDP odegrał decydującą rolę w opuszczeniu przez jego partię koalicji rządowej z SPD i przejściu na stronę CDU/CSU Zrodła rządowe w Bonn obawiają się, że sprawa Lambsdorffa jest jedynie czubkiem łapowkarskiej góry lodowej

● Głowa kościoła anglikańskiego z wizytą w ChRL Arcybiskup Canterbury, dr Robert Runcie będący głową kościoła anglikańskiego (mającego 64 miliony wiernych) przybył z 15-dniową wizytą do ChRL Jest to najwyższy dostojnik kościoła chrześcijańskiego, który przybył do ChRL od 1949 roku Program

wizyty przewiduje spotkania z przywódcami religijnymi Chin, odprawianie mszy i wystąpienia dla wiernych chińskich w Pekinie, Szanghaju, Hangzu i Ksian

● Dyplomata afgański Rafi Samizay przebywający na konferencji UNESCO zwrócił się o azyl polityczny w USA

● Szef włoskiego wywiadu wojskowego pracował dla Mafii Emerytowany generał G Santovito był szef włoskiego wywiadu wojskowego został aresztowany w Rzymie za przekazywanie Mafii tajnych informacji państwowych

● Napiwki są przestępstwem Takie oświadczenie wydał Sąd Najwyższy w ZSRR i wezwał do walki z nimi Pracownicy publiczni i usługowi biorący napiwki powinni być karani

Dokonczenie ze str 11

Zatrzymał ich przez kilka zaledwie sekund, lecz to wystarczyło, aby z budy wyprysnąc zdążyło paru cywili, którzy wprawnymi, zawodowymi ruchami obezwładnili chłopców. Któryś w ostatniej chwili sięgnął do kieszeni i wyciągnął z niej garść podłużnych, zadrukowanych pasków, które gwałtownym podrzutem ramienia rozsiał dookoła. Poszybowały niesione podmuchem wiatru pokrywając chodnik białymi płatkami. Schyliłem się i nie czytając scho wałem do kieszeni jeden z nich. Tymczasem chłopcy odprowadzani byli do karetki. Towarzyszył temu rubaszny rechot cywili. Najstarszy z pojmany, ten który przedtem pisał o pezetpeerze zaklął pod nosem "Cholerny UBekistan". Jeden z mężczyzn usłyszał to widocznie gdyż błyskawicznie doskoczył do niego i wymierzył mu cios w brzuch. Następnie sprawnie wpełniło ich do środka i zatrzasnęto drzwi. Opasły cywil z "Wolgi", która tymczasem nadjechała uscisnął rękę Smutnemu i szepnął mu coś protekcyjnie. Następnie skinął na trzech swoich ludzi. Jeden zaczął troskliwie zbierać rozsypane swistki a dwóch przyniosło z "Wolgi" duże, ciemne pojemniki aerozolowe. Podeszli do napisu z pezetpeerem i dokładnie pokryli go grubą, ciemnobrunatną warstwą papki. Do drugiego napisu było im niezręcznie schylać się. Zawahali się nieco lecz zgromieni ostrym wzrokiem oficera szybko skonczyli swe zadanie i udali się do samochodu. Zaczekali jeszcze na Smutnego, który w tym czasie zdążył już pozrywać świezo naklejone, nieprzyschnięte jeszcze ulotki po czym, wesoło gwarząc, odjechali. Po paru chwilach, poza plamami na ścianach, nie było żadnego śladu incydentu. Poczulem, że ktoś się za mną skrada. Czyjes ręce zasłoniły mi zza pleców oczy. Szarpnąłem się. Wyrywawszy się z uścisku oglądałem się. Napotkałem zdziwiony wzrok Beaty. "Czy coś się stało kochanie?" - spytała. Bez słowa wyciągnąłem z kieszeni pasek papieru. Podałem jej. Przeczytała. Jej srebrzysty głos kontrastował z tekstem. "Jesteśmy członkami niezależnej organizacji. W wypadku aresztowania prosimy o powiadomienie naszych przyjaciół - numer telefonu". Byłem ciekaw co zrobi "Chodźmy" - powiedziała. Rozjeździł się za budką telefoniczną.

Radosław Sikorski

NAPRAWDĘ KIESZONKOWY KALENDARZYK POLSKI NA ROK 1984

★ MIŁY PREZENT
GWIAZDKOWY ★ \$4.95 . NA ZAMÓWIENIE
POCZTOWE
(ORAZ \$1 NA KOSZT WYSYŁKI)

Juz wkrótce w lepszych sklepach
polskich w Toronto, Montrealu i innych
miastach

TYLKO \$5.95

★ miękka i trwała oprawa
★ papier wysokiej jakości
trzy kolory do wyboru:

- ★ czarny
- ★ błękitny
- ★ bordo

★ przepisy kulinarne
★ przysłowia
★ polskie programy
radiowe i telewizyjne

JAK ZAMAWIAĆ
KALENDARZYK

Proszę wypełnić poniższy kupon

Imię i nazwisko
Nr domu i ulica
Nr mieszkania
Miejscowość
Kod pocztowy

PROSZĘ O KALENDARZYK W KOLORZE

CZARNYM
BŁĘKITNYM
BORDO

ZALĄCZAM CERTIFIED CHEQUE LUB MONEY ORDER NA
\$5 95 (\$4 95 za kalendarzyk oraz \$1 na koszt przesyłki)

Czek lub M O proszę wystawić na Echo Tygodnia

KUPON PROSZĘ WYCIĄC I WRAZ Z OPIĘTĄ WYSŁAĆ NA ADRES

KALENDARZYK POLSKI
393 SHAW ST
TORONTO ON
M6J 2X4

KARTKA Z KALENDARZA (W POWIĘKSZENIU)

STYCZEŃ 1984

1 Niedziela

NOWY ROK, NAJŚWIĘTSZEJ BOGURODZICY MARYI
Mieczysława, Mieszka, Konkordiusza, Odyseusza

2 Ponedziałek

Bazylego, Izydora, Makarego, Odila, Strzezysława

3 Wtorek

Arlety, Beniamina, Danuty, Genowefy

4 Sroda

Czcirada, Gustawa, Honorata, Marcelego, Włodzimierza

1940 - W Paryżu podpisa-
no polsko-francuską
umowę o formowaniu
wojska polskiego we
Francji

Święta
kościelne

Imiona polskie
współczesne
i słowiańskie

Ważne
rocznice —
historia Polski
w miniaturze
tysiąc lat
zakończonych
Nagrodą Nobla
dla Lecha Wałęsy

NIE TYLKO DLA KOBIEC

Nowa linia futer

Większe niż zazwyczaj zainteresowanie futrami wpłynęło na wiele ciekawych, niestereotypowych rozwiązań. Zima '83 i '84 przynosi nową linię futer. Są to futra z małą stojką i rękawami "metoperze". Surowcem kusierniczym są błękitne szynszyle, błękitne norki zestawione z białymi, lisy, owce tybetańskie, szopy i wilki. Nowością są zestawy lisów szarych z rudymi. Futro z szarych amerykańskich lisów (il 2) ma rękawy z lisów rudych w jednej wersji, w innej zaś zdobi je rudy, szalowy kołnier. Sklepy sprzedające pokazane modele mają też futra z tybetańskich baranów o kręconym runie, zaś znana firma Saks proponuje futro z tygrysa.

Witaminy i cera

Ładna cera jest odbiciem dobrego zdrowia, sposobu odżywiania się i sposobu życia. Zazywanie witamin w pigułkach dla poprawienia urody nie ma większego sensu - wystarczy odpowiednia, urozmaicona dieta. Nic nie zastąpi witamin naturalnych zawartych w produktach

żywnościowych. Naturalne witaminy są niezbędne organizmowi i mają taki sam wpływ na zdrowie jak i na urodę. Niestety nawet zdrowy człowiek starzeje się i żadna ilość witamin nie zapobiegne temu. Zatem nie opychajmy się multivitaminą - wystarczą jarzyny i owoce

KAPUSTA KISZONA NA SUROWKI

1 kg szatkowanej kapusty, 2 dkg soli, 2 marchwie, 1 jabłko, 1 cebula, 0,2 dkg pieprzu i 2 listki bobkowe

Jabłko i marchew utrzeć na grubej tarce do jarzyn, cebulę pokroić w cienkie plasterki, liście bobkowe pokruszyć. Poszatkowaną kapustę zalać wrzącą wodą i wymieszać, aby się równomiernie sparzyła. Po kilku minutach zlać wodę, kapustę odcisnąć, wymieszać z solą i dodatkami. Mieszaninę włożyć do słoja, dokładnie uciskając, tak aby powierzchnia kiszonki pokryta była sokiem. Przycisnąć. Kisić szybko. Jesc na surowo jako dodatek do obiadu.

"K P K Okręg Toronto informuje, że Rząd Federalny wprowadził indywidualną naukę języka angielskiego dla osób, które nie mogą uczestniczyć w zajęciach grupowych. Program zwany ALY stanowi szansę nauki, uzupełnienia lub zdobycia kwalifikacji zawodowych dla osób, które z różnych względów skazane są na przebywanie w domu, jak matki z małymi dziećmi, osoby starsze, chore, etc. ALY został zainicjowany w dzielnicy YORK, z perspektywą rozszerzenia na inne rejony Metropolii Toronto. Po bliższe informacje proszę zgłaszać się do **Osrodków Pomocy Imigrantom**, lub bezpośrednio do ALY, 300 Caledonia Road, tel 651-6369. Krystyna Owczarek, Dyrektor Osrodka.

PIOSENKI JAZDY POLSKIEJ

Pierwsza brygada, O moją rozmarynie, Marsz Halerczyków, Idzie żołnierz, Białe róże i 24 inne najbardziej popularne piosenki żołnierskie z lat 1914-1921 wydane nakładem PCAG. Przeboje trzech pokoleń Polaków. Tej książki nie powinno zabraknąć w żadnym patriotycznym domu. Do nabycia w Biurze Pomocy Nowo Przybyłym, K Gift Shop. Cena \$3. Całkowity dochód ze sprzedaży przeznaczamy na pomoc Polsce PCAG.

MAXIM Restaurant

Nowa polska restauracja

poleca wysmienitą kuchnię polską, europejską i kanadyjską. Codziennie flaczki, pierogi, naleśniki i inne dania polskie. Organizujemy przyjęcia okolicznościowe. 542 QUEEN STR WEST (East of Bathurst) TEL 365-1409

KAWA ZIARNISTA DO POLSKI

*Najwyższa jakość *Gwarantowana i szybka dostawa *Przesyłamy potwierdzenia odbioru *Nie pobieramy dodatkowych opłat *Paczki doręczamy do rąk adresata

CENA za 5 kg - 32,5 dol kanadyjskich
Zamowienia wraz z czekiem lub "money order" prosimy wysyłać na adresy:
KACZOR Tadeusz - "BAŁTYK SERVIS"
9850 Papineau # 16 Montreal
H2B 1Z8 tel (514) 382-3817
OSTROWSKA Irena - "BAŁTYK SERVIS" # 83
251 - 90 Ave SE Calgary Alta
T2J 0A4 tel (403) 259-6439
LESZCZYŃSKI Marian - "WISŁA Parcel Service"
49 Roncesvalles Ave Toronto, Ontario
M6R 2K5 tel (416) 534-9864
FUNDAMENSKI Czesław - "WISŁA Parcel Service" 16 Elm Street, Hamilton, Ont
L8M 1Y1 tel (416) 544-7541

Posiadamy ponad 100 artykułów do wyboru, oraz atrakcyjne zestawy. Oferujemy najniższe ceny w Ameryce Północnej. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

769 4488

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

LUDWIKA BURAKIEWICZ KOSMETYCZKA

przyjmuje **DERMATONE**
2285 Dundas St West
Toronto
TEL 537-0542
Od wtorku do piątku w godz 11-7 pm
sobota 9 30 - 6 pm
Tel domowy 533-2482

2340 Dundas St. W. Toronto M6P 4A0 Tel. 531-7651

Duża wyprzedaż obrazów olejnych, nowoczesnych plakatów po cenach hurtowych. Duże obrazy olejne "SOFA SIZE" \$59 00. Plakaty oprawione od \$39 00.

Oprawiamy obrazy - zdjęcia - wyszywane - dyplomy - ceny hurtowe. Codziennie od 10 AM do 7 PM

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI WYMIANA USZKODZONEJ ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA PRZEMYSŁOWE I DOMOWE SPECJALNOŚĆ OŚWIETLENIE OGRODÓW (LANDSCAPING LIGHT) Tel 497-8441

PACZKI LOTNICZE MORSKIE SUPER-EKSPRES LOTNICZY - 2-4 DNI ODBIÓR Z LOTNISK

PROMPOL INTERNATIONAL PARCEL SERVICE
CENTRALA 2120 Bloor St W, Toronto, Ont Can
M6S 1M8 Tel (416) 762-7253
FILIA 51 Roncesvalles Ave (416) 536-8040

STANDARD
CUKIER 40 00 lbs \$24 80
EX-18 OWOCE CYTRUSOWE - 40 00 lbs \$19 84
CYTRYNY 6 60 lbs
POMARANCZE 13 40 lbs
Waga brutto 20 00 lbs
EX-9 \$26 04
KAWA ZIARNISTA 6 lbs

DO LARY

NABYCIA NA MIEJSCU KAWA, POŃCZOCHY, ARTYKUŁY NA WYSYŁKĘ BEZ PODATKU

BONY CASH

POLSKI PRZEZ PROMPOL INT'L PARCEL SERVICE

KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE

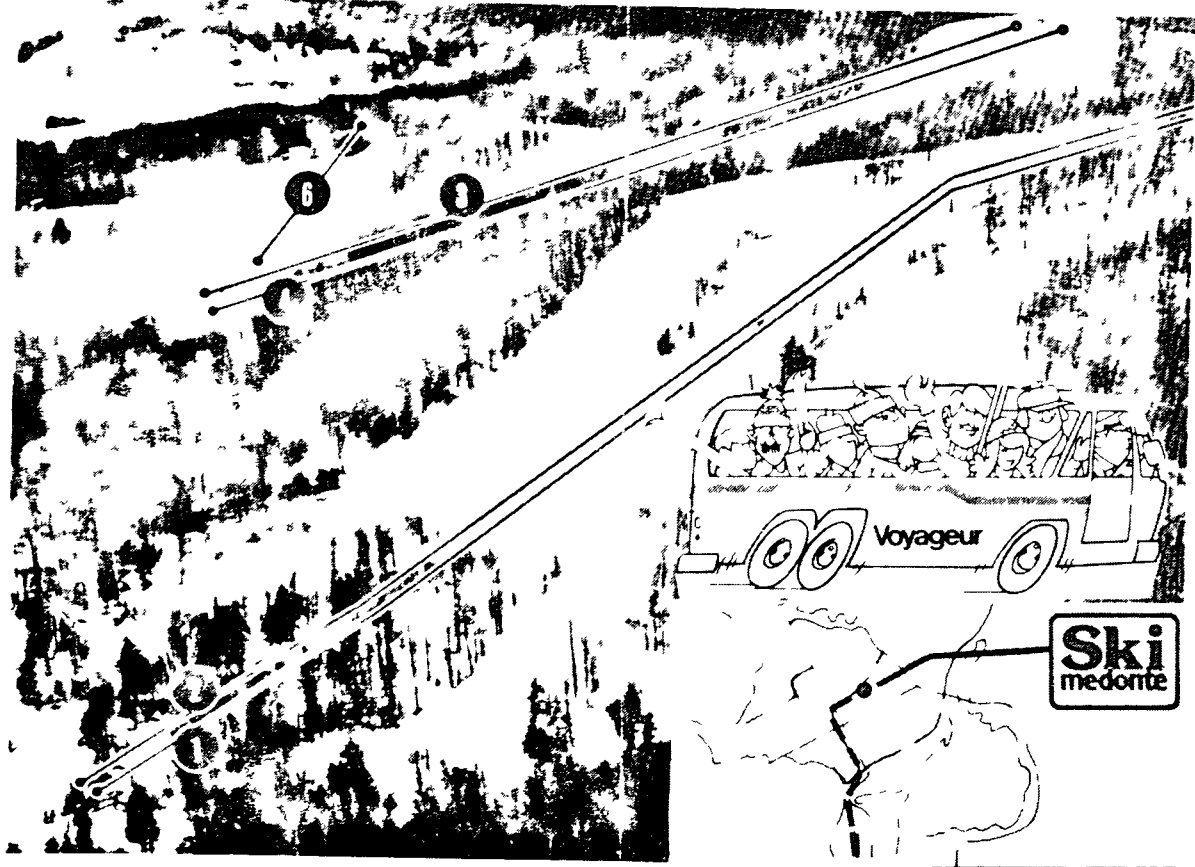

Pan Tomasz Z z Mississauga zadzwonił do redakcji z pytaniem o warunki dojazdu do Medonte oraz zdjęcie osrodka gdyż nie bardzo dowierza w istnienie prawdziwych gór w Ontario. Prezentujemy więc zdjęcie z zaznaczonymi nan wyciągami różnych typów, mapkę dojazdową oraz informację o dojazdach linią autobusową Voyageur

Dundas,
7 30 rano z przed stacji metra York Mills na Mill Street
7 30 rano z przed stacji metra York Mills na Mill Street w dni wolne od pracy i święta
Powrot o godzinie piątej po południu
Rezerwacje z wyprzedzeniem 24-godzinnym (416) 690-9968
- Autobusy Voyageur wyposażone są w schowki na sprzęt narciarski, klimatyzację, opuszczone siedzenia i ubikacje

MEDONTE

Wyjazdy linią Voyageur o godzinie 7 00 rano - ze stacji Bay -

ĆWICZENIA Z KRZESŁEM

Wykonaj skłon tułowia w przód przesuując dłoń w dół po nogach krzesła aż do podłogi prostując tułów i wznies ramiona w górę (Rys 3) Wykonaj 5-10 razy
4 Usiądź na brzegu krzesła chwyc brzeg siedzenia i wyprostuj nogi. Wznies ugiętą nogę w górę wyprostuj i opuść w dół. To samo drugą nogą. Wykonaj 10-20 razy każdą nogą (Rys 4)
5. Siedząc na krawędzi krzesła chwyc przednie narożniki siedzenia. Stopy lekko wysunięte w przód całe oparte o podłogę. Zsun biodra w dół i usiądź na podłodze. Powrot na krawędź krzesła. Wykonaj 5-10 razy (Rys 5)
6 Siądź na krześle w szerokim rozkroku oprzyj plecy i chwyc jedną ręką za tylną nogę krzesła. Zsun dłoń w dół po nodze krzesła i wykonaj skłon tułowia w bok unosząc równocześnie drugą rękę nad głowę. Wróć do pozycji wyjściowej. To samo wykonaj drugą ręką w przeciwną stronę 5-10 razy (Rys 6)
7 Siądź na podłodze przodem do krzesła (nogi ugięte) i chwyc jego przednią krawędź. Przeloz nogę między rękami i oprzyj o brzeg krzesła. Powrot do pozycji wyjściowej. To samo wykonaj drugą nogą. Powtórz ćwiczenie 5-10 razy (Rys 7)
8 Stań przodem z boku krzesła i trzymając się jedną ręką za oparcie - lub bez tej pomocy - postaw jedną nogę na krześle. Odbij się z drugiej i wejdź na krzesło wznosząc ramiona w górę. Zjedź. Powtórz ćwiczenie 5 razy każdą nogą (Rys 8)
9 Stań przodem do oparcia krzesła chwyc za nie i wykonaj skłon. Rób głębokie wdechy i wydechy. Powtórz 10 razy (Rys 9)
10 Siedząc na brzegu krzesła oprzyj plecy i rozluźnij. Chwyc za brzeg krzesła - wydymaj i rozluźnij na przemian brzuch. Wykonaj 5-10 razy (Rys 10)

MINUTY DLA ZDROWIA

 1	 6
 2	 7
 3	 8
 4	 9
 5	 10

SPRZEDAŻ ECHA TYGODNIA

W CENTRUM

LICHTMAN'S
KSIĘGARNIA CZASOPISM
34 ADELAIDE WEST

W DON MILLS

DON MILLS VARIETY
Flemington Park Shopping Centre
(Róg Don Mills i Gateway Blvd)
Otwarty 7 dni w tygodniu

PACZKI DO POLSKI NAJSOLIDNIEJ NAJTANIEJ

CHCESZ NAPRAWDĘ POMÓC RODZINIE W POLSCE WYSYLAJ PACZKI TYLKO ZA POSREDNICTWEM FIRMY

- jedynej firmy posiadającej kanadyjski serwis w Polsce
- Gwarantujemy**
- dostawę paczki do drzwi odbiorcy
  - ubezpieczenie przesyłki
  - potwierdzenie odbioru przez odbiorcę na czwartej kopii dowodu nadania
  - uprzejmą i miłą obsługę w Kanadzie i w Polsce
  - rzetelną informację

- Unikacie Państwo**
- dodatkowych kosztów i opłat (portowych lotniskowych i za serwis w Polsce którego faktycznie firmy nie rozwożące paczek w Polsce nie wykonują)
  - rozkradnięcia paczki przez nieuczciwych magazynierów którzy w firmach nie dowożących paczek do domów mają czas na kontrolowanie zawartości paczki zanim zgłosi się odbiorca
  - oszczędzić swoim najbliższym straty czasu i dodatkowych kosztów związanych z podróżą po odbiór paczki
- Porównajcie Państwo rodzaj oferowanego serwisu — pewność ceny a przekonacie się że.

TransCanPol

393 Roncesvalles Ave. Toronto Ont M6R 2N1 tel 535-9944

oferuje Państwu najtanszy i najsolidniejszy serwis
Paczki gotowe np 1 lb kawa ziarnista z dostawą \$2 95
1 lb pomarańcze z dostawą \$0 70
Udzielamy informacji celnych prosimy o wcześniejsze pobranie formularzy na paczki
Przyjmujemy paczki za pośrednictwem paczki z załączoną opłatą
lotnicze \$3 65 za 1 kg
morskie \$1 35 za 1 kg
Osoby lub firmy zainteresowane współpracą prosimy o porozumienie się z naszym biurem

Święta już blisko Wysyłając wcześniej paczkę ułatwicie nam Państwo wywiązanie się z naszych zobowiązań przedświątecznych. Posiadamy materiały do pakowania paczek SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO ARKA 3635 Cawthra Rd Mississauga Tel 276-3902 KROKUS DELICATESSEN MEAT PRODUCTS 1572 Bloor St West Toronto Ont Tel 534-2423 JAN REINERT 301 Beatrice St Welland Ont Tel 732-4568 LS GARCZYNSKI 121 Roncesvalles Ave Toronto Ont Tel 533-1143 BOLESŁAW NOWACKI 21 Maynard Ave Apt 903 Toronto Ont (dealer objazdowy) WISLA PARCEL SERVICE 49 Roncesvalles Ave Toronto Ont TEL 534-9864 ASTRO TRAVEL SERVICE 2206 Bloor St S W Toronto Ont Tel 766-1117 JAMISON VARIETY 291 St Johns Rd Toronto Ont M6S 2J9 Tel 767-0642 JOHN CZECHOWSKI Unique Polish Sausage 650 The Queensway Toronto Ont Tel 252-4567 RITSON DELICATESSEN 555 Ritson Rd Oshawa Ont Tel 728-7647 BIURO USEUC DLA POLONII 176 Albion St Brantford Ont Tel 756-0463 MARY S DELICATESSEN 602 Dundas St Woodstock Ont Tel (519) 539 1190 EUROPEAN FOODS & RESTAURANT 399 St Clair Chatham Tel (519) 351-4435 BARTON CENTER 774 Barton E Hamilton Ont Tel 549-8652	WELLINGTON DELI 623 Upper Wellington Hamilton Ont Tel 385-9730 HELEN S DELICATESSEN 50 James St St Catharines Tel 685-0452 OSHAWA MEAT PRODUCTS 1818 Dundas St E Whitby Ont Tel 725 5821 CZESŁAW JEDLIŃSKI 1332 Hall St Windsor Tel (519) 254 4035 IRENA DEBIŁKA 50 Gillard St Wallaceburg Ont Tel (519) 627 1958 BALTYK DELICATESSEN 406 Hamilton Rd London Ont Tel (519) 434-4025 ASTRO TRAVEL SERVICE Mississauga Valley Bld Mississauga Ont Tel 270-4111 KENT KITCHEN 1231 Dufferin Ave. Wallaceburg Tel (519) 627 1017 KRAKUS DEL 850 Colborne Rd Sarnia Ont Tel (519) 337 6724 VINCENT SURDYK Barrie R5 L4M 457 Tel (705) 722 4692 ODESSA DELICATESSEN 486 Merritt St St Catharines L2P 1P3 Tel 682 8700 ALBERTA POLONEZ TRAVEL AGENCY LTD 10154 — 103 Street Edmonton Alta Tel (403) 424-0521 INTERLOT TRAVEL LTD 10856 — 97 Street Edmonton Alta Tel (403) 424 1648 B & C GROCERIES LTD 10570 — 96 Street Edmonton Alta Tel (403) 424-1732 POLISH FAMILY SERVICE 5420 Thornbrar Rd NW Calgar Alberta Tel 275-7530	JAVE & CENTRAL ST w godz 10 rano — 6 wiecz. Calgary Alta BETTY S EUROPEAN DELICATESSEN Market Mall Shaganappi Tr N W Calgary Alta Tel 286-1077 ATI ANPOL 134 Joffre St Darkmouth Nova Scotia Tel 459-6434 BRITISH COLUMBIA KRAKPOI 3277 Main Str Vancouver TEL 733-7301 albo 872 7315 MANITOBA PARCEL SERVICE TEMPO 3-41 Dorset St Winnipeg Manitoba Tel (204) 586-5817 23 — 1700 Burrows Ave. Winnipeg Man Tel (204) 632 5878 MIRACLE BAKERY 1386 Main St Winnipeg Man Tel (204) 586-6140 586 5750 HONEY BEE BAKERY 284 Selkirk Ave. Winnipeg Man Tel (204) 582-4202 SPECJALNA OBSLUGA paczek z domu Winnipeg Man Tel 783-4689 786 2702 QUI BEC VOYAGES BATORY TRAVEL 1598 boul Saint Laurent Montreal Tel 845 2108 MARCHE W & S MEAT MARKET REG D 2657 Rouen St Montreal Tel 526-0991 NOVA SCOTIA ALAMCO LTD 3994 Fraser St N Vancouver BC Tel (604) 434-6444

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ ?

ODCINEK

52

REGAŁE

ERZY BIEDOWSK

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW ♠ PIK ♥ KIER ♦ KARO ♣ TRĘBA = BEZ A-U
 K' = KONTRA RK' = REKONTRA --- A=AS K=KROŁ Q=DAMA J=WALL' X=BLUKA
 P = PÓLNOĆ Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARANT (ROZGRYWAJĄCY)

ROZWIĄZANIE PROBLEMU NR 29

Jakie są nasze założenia? Aby wygrać 4 BA musi nam wyjść impas trefl co pozwoli nam wygrać w tym kolorze 4 lewy. Dodajmy do tego 1 lewą na pik 3 na karo a 2 na kier, razem 10

Gdzie widzimy problem? Jeśli W ma 4-o Króla trefl to potrzebujemy 3 dojsčia do stołu aby trzykrotnie impasować trefl. A widzimy tylko 2 dojsčia karami

Kto w pierwszej lewie mechanicznie zrzucił błotkę pik z ręki ten sfuszował trzecie dojsctie do stołu. W pierwszej lewie należy z ręki zrzucić Króla pik

Proszę teraz spróbować zrobić 4 BA. Mucha nie siada

LICYTACJA KOLOROWA D C

W uprzednim odcinku mówiliśmy o otwieraniu licytacji dość słabo. Oto takie otwarcia

A	B	C	D	E	F	G
♠ AKQJx	♠ Axxxx	♥ Axx	♥ Ax	♥ Ax	♥ AKxx	♠ Axxxx
♥ xx	♥ KQx	♥ KJxx	♥ QJxxx	♥ QJxxx	♥ AJxx	♥ Axx
♦ Jxxx	♦ Qxx	♦ Axx	♦ QJx	♦ Axx	♦ xxx	♦ Qxx
♣ xx	♣ xx	♣ xxx	♣ Jxx	♣ xxx	♣ xx	♣ xx

13 PHD	12 PHD	12 PHD	12 PHD	12 PHD	13 PHD	11 PHD
1 pik	1 pik	pas	pas	1 kier	1 pik	1 pik

Amerykański ekspert brydzowy Oswald Jakoby zaleca poniższą ogólną zasadę

posiadając 14 PHD - otwieraj w 100%	PRZYPOMINAM
13 PHD - otwieraj w 95%	H=punkty za honory A=4, K=3, Q=2, J=1
12 PHD - otwieraj w 75%	D=punkty za rozkład dubelton = 1,
11 PHD - otwieraj w 25%	singiel = 2, renons = 3

Dodajemy 1 punkt za posiadanie 4-ch Asów
 Odejmujemy 1 punkt za brak Asów

Niech nikogo nie gorszy przykład nr G. Jeśli nasz partner posiada n p Króla kier i Króla karo, to przeciwnicy mają 24 PH. Jeśli zaliczują 4 w starszym kolorze, co jest prawdopodobne to będą często lezeć. Nasze otwarcie przeszkodzi im w dogadywaniu się. A poza tym otwierając wskazujemy partnerowi wyjście, co ułatwi nam obronę. To jest właśnie celem takich słabych otwarć!

Pozomo

- 1-A buble
- 1-M wyspa japońska, na której znajdują się amerykańskie bazy wojskowe
- 2-H pierwiastek odkryty przez M Curie-Skłodowską
- 3-C cofnięcie się
- 3-L idą za plugami
- 4-A swinka na drobne
- 4-K usuwanie ludności z miejsc zagrożonych
- 6-A brytyjskie linie lotnicze
- 6-R tytuł oficerski w sultanskiej Turcji
- 7-D długowłosy kot lub dywan pochodzący z tego samego kraju
- 7-I ściśle wyznaczona droga dla określonych pojazdów
- 7-M szczątki statku
- 8-A określa pozycję i wybiera kurs statku
- 8-K dokonuje urzędowych odwiedzin
- 9-I okrzyk z korydzy
- 10-A moment
- 10-H świat roślin
- 10-N dostojnik kościelny
- 11-A tybetański "człowiek śniegu"
- 11-P nadaje kierunek jednostce pływającej
- 12-B spaghetti, lasani, nitki
- 12-L wywóz za granicę towarów, usług
- 13-H zły duch
- 14-A amerykański step
- 14-N na męskiej szyi

Pionowo

- 1-A mieszek z pieniędzmi
- 1-C osiągnięcie stanu spokoju i prawdy absolutnej w buddyzmie i hinduizmie
- 1-F naczynie do przechowywania gorących napojów
- 1-I narodowa gra japońska
- 1-K nokaut w boksie
- 1-N u drzwi
- 1-R ekspozycja, filia prasowa
- 1-T rynek miasta w starożytnej Grecji
- 2-H niemadry żart
- 2-L jeden z wybitnych poetów polskich
- 5-J 100
- 6-A polska rodzina magnacka
- 6-E nazwa części Indii przed powstaniem Bangladeszu
- 6-O brat Polluksa
- 6-T wielbiciel
- 7-G przetak, rzeszoto
- 7-I alpejski region podzielony pomiędzy Austrię, Szwajcarię, RFN
- 7-K bocykl
- 7-M nazwisko królów polskich
- pochodzących ze Szwecji
- 9-J pod zamkiem
- 10-C materiał opatrunkowy
- 10-H frakcja, opozycja
- 10-L zbiorniki wodne
- 10-R nikkzemnik
- 11-B tytuł władcy w wielu krajach arabskich Zatoki Perskiej
- 11-D wg greckiego mitu wleciał na skrzydłach
- 11-P nocny ptak
- 11-S wulkan w Europie
- 12-F matka bogów olimpijskich
- 12-N w desce

LISTY DO REDAKCJI

Szanowny Panie Redaktorze!

Proszę o zamieszczenie mego listu, który na pewno odzwierciedla troszczenia i wątpliwości wielu Polaków zamieszkających w Toronto

W Toronto jest 5 lub 6 parafii rzymskokatolickich, parafia Narodowego Kościoła Katolickiego, mnóstwo organizacji polonijnych, na czele z "Polonia Jutra", Kongresem Polonu Kanadyjskiej, ZNP oraz ZPWK będącymi najważniejszymi przedstawicielstwami emigracji polskiej

Spolecznosc polonijna w Toronto głęboko przeżywała tragiczną głodówkę 10 Polaków pod konsulatem PRL, żądających tylko przestrzegania zasadniczej treści "Karty praw człowieka" - połączenia ze swymi rodzinami

Nie będę się wglębiał w bezustanne łamanie umów helsińskich przez PRL, zrobił to lepsze piora ode mnie, lecz chcę wskazać na dziwne i niezrozumiałe zjawisko, którego byliśmy świadkami. Przez kilkanaście dni przed konsulatem PRL gdy trwała głodówka, odwiedziło głodujących bez żadnej przesady tysiące rodaków okazując swą solidarność z nimi i podnosząc ich na duchu. Zawitało bardzo wielu Polaków, których nigdy nie widzieliśmy na żadnej polskiej uroczystości czy demonstracji. Pośród tej plejady uwidaczniała się postać księdza Ewczynskiego z parafii św. Teresy, który każdego dnia był obecny wśród tej gromadki, most im poświęcił i umacniał ich wytrwałość w tym trudnym czasie i co wieczór odprowadzał mszę sw. w kamperze. Wśród odwiedzających zauważyliśmy seniora naszego duchowieństwa ks. Prałata Plutę. Niestety bardzo widoczna była nieobecność Ojców Oblatów, którzy są przecież gospodarzami i opiekunami prawie wszystkich parafii polskich w Toronto

Był jeden wyjątek, w ub. czwartek 24 listopada, gdy na apel pani Karoliny Kesik z programu radiowego "Echo Ojczyzny" odbyły się modlitwy pod konsulatem o godz. 7:00 wieczorem. W tych modlitwach jedyny raz widzieliśmy jedyną raz ojca oblata ks. Mendzela

Jeśli chodzi o nasze organizacje to z wyjątkiem zawsze niezawodnych, prezesa KPK Okręg Toronto p. J. Burskiego i przedstawiciela Związków Weteranów p. S. Falkowskiego, nie dało się zauważyć niemal całkowicie obecności naszych "prominentów", ani ich zainteresowania sprawą, która poruszyła serca nawet najbardziej zatwardziałych płonijnych leniuchów

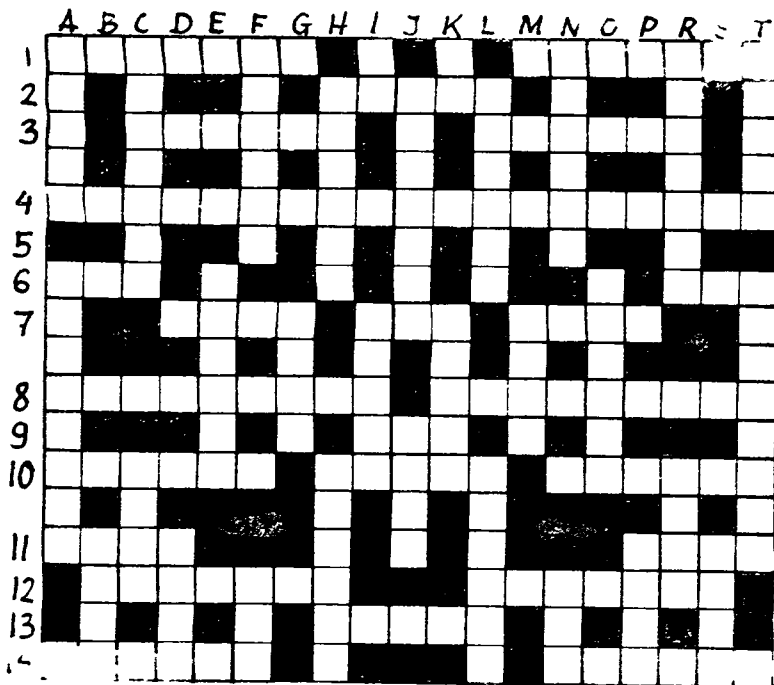
Czyżby nasi księża oblaci i góra organizacji polonijnych nie byli moralnie zobowiązani do okazania zainteresowania sprawą, która na pewno, dzięki determinacji głodujących poruszyła ponownie sprawę polską, czego najlepszym dowodem była prasa kanadyjska, telewizja i radio? Czyżby też księża Narodowego Kościoła nie odczuwali "narodowej" potrzeby solidarności z rodakami?

Narzuca się pytanie, czy to jest tak popularna w obecnych czasach znieczulica, czy też inna jest tego przyczyna?

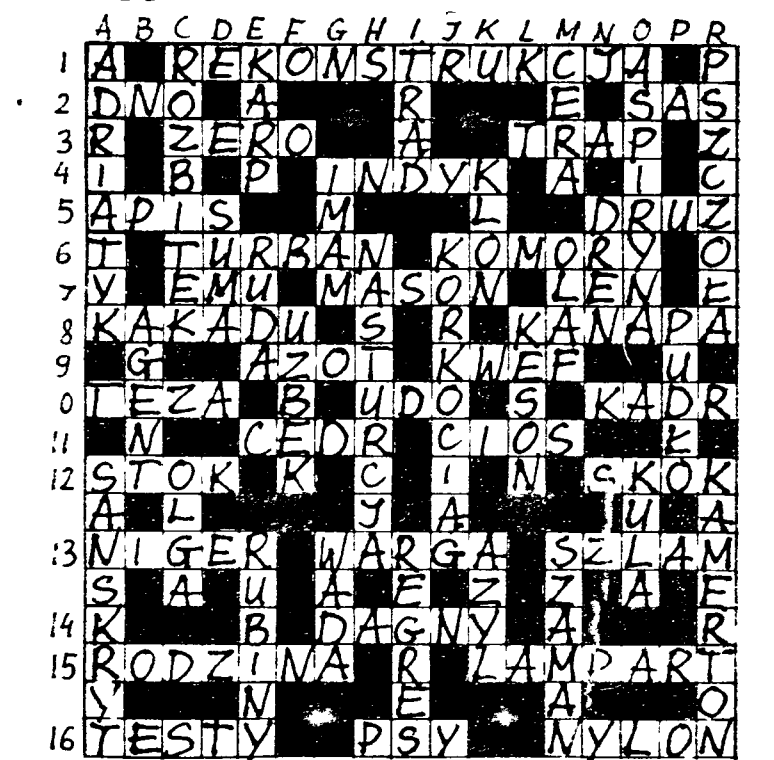
Może kompetentne osoby odpowiedzą na te pytania?

Z poważaniem
 Jerzy Łapczyński

KRZYŻÓWKA NR 60

NR 59

STRONA BOLKA i LOLKA

Redaguje
**LESZEK
MECH**

"POLONIA REVIEW"

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY
NADAWANY W DZIELNICY
PARKDALE I ETOBICOKE
WTORKI GODZINA 7 30 wieczorem
SRODY GODZINA 11 30 rano
PIATKI GODZINA 7 30 wieczorem

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii Kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

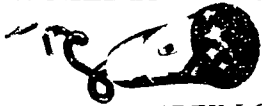
Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100 7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

TRZY RAZY W TYGODNIU

PROGRAM RADIOWY POLONEZ

W PIĄTKI 9 00-10 00 1250 AM
w soboty 3 30-4 30 1250 AM CHWO
W NIEDZIELE 10 30-11 30 a m. 1190 AM CJMR

ADRES REDAKCJI POLONEZA
2120 BLOOR ST W
MAREK J GOLDYN TORONTO, ONT M6S 1M8
PRODUCENT TEL (416) 762-7401

"RADIO VICTORIA"

od 10:30 a.m. do 11:00 a.m.

w NIEDZIELE
na stacji WHLD 1230 AM.

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC
Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS
pożyczka na samochód
Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych
Minimalna wpłata
Niskie miesięczne spłaty
Po kupno zgłaszajcie się do naszego polskiego przedstawiciela.

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako „Senior master salesman“).
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW
LUB UBEZPIECZEŃ PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO
DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC
NAZWISKO I NUMER TELEFONU

832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

GROBOWIEC FARAONA

ciąg dalszy

- Skarb faraona! - wyszeptał Lolek i podnieconym głosem zawołał - Bolek! Do mnie! Znalazłem skarb faraona!

- Porażenie słoneczne - mruknął Bolek i wzruszył ramionami
- Na Allacha! Moj skarb! - wykrztusił Ibrahim Ukryty we wnętrzu piramidy nie bardzo rozumiał, skąd tu nagle nieznany głos Przecież wszystko zostało umówione dokładnie Przy sto osiemdziesiątym stopniu miał oczekiwać wspólnik Ibrahim przyłożył oko do szpary w kamiennym murze i z przerażeniem ujrzał otwartą skrzynkę w dłoni nieznajomego chłopca - Moje klejnoty! - wykrzyknął i nacisnął mechanizm unoszący kamień Błyskawicznie pochwycił Lolka i obaj znikli w otworze między stopniami piramidy

Bolek z niedowierzaniem przyglądał się schodkowi, na którym przed chwilą widział stojącego przyjaciela Lolek jakby rozplynął się w powietrzu

- Złudzenie czy co? - mruknął Bolek Przykłęknął na schodku i uważnie zaczął badać kamienny mur piramidy Nagle w szparze między stopniami ujrzał skrawek materiału Pociągnął Było to narysowanie głowy Lolki

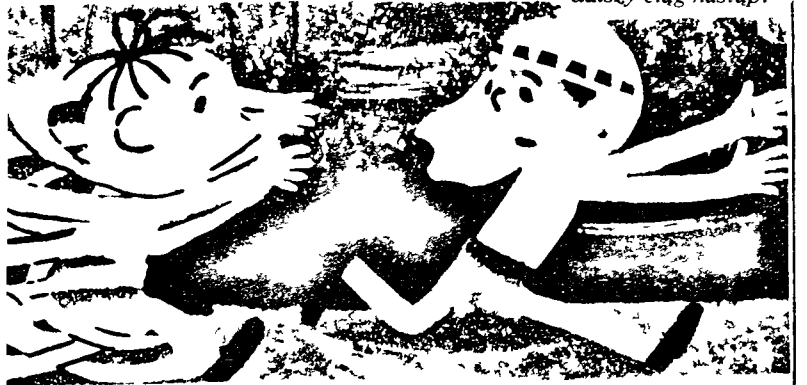
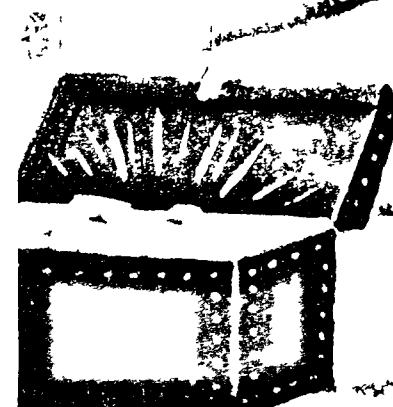
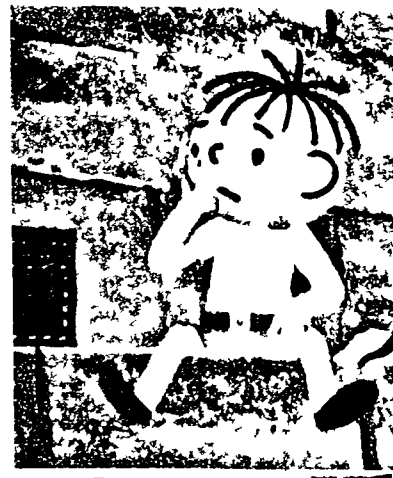
- Chwileczkę Muszę pomyśleć Lolek coś krzychał o znalezionym skarbie faraona A więc gdzieś tutaj musi być tajemne wejście do piramidy

Bolek jeszcze niżej pochylił się nad szczeliną W kamiennym schodku zauważył między głębieniami mogące służyć za uchwyt dla palców Spróbował dzwignąć kamień Stopień bezszelестnie unosił się w górę i odsłonił otwór - Lolek! Lolek!

Jedynie echo odpowiedziało z ciemności

- Raz koźe śmierć - rzekł Bolek i odważnie przecisnął się przez otwór Stał w słabo oświetlonym korytarzu Powolotku ruszył przed siebie Zatrzymał się za

napisał LESZEK MECH
WŁADYSŁAW NEHREBECKI
ilustracje ALFRED LEDWIG

zakretem Dalej korytarz ginał w mroku Przypomniat sobie o latorce w kieszeni Wyjał ją i zapalił Jasny promien oswietlił duza komnatę

Bolek rozejrzal się dookoła Na scianach polyskiwaly rysunki groznych wojownikow Między kolumnami podpierajacyimi kamienne sklepienie stal okazały sarkofag Poza nim w głębi widniat posag faraona siedzacego na tronie

- Ale gdzie podzial się Lolek? - pomyslal z niepokojem Bolek - Lolek, gdzie jestes? Odezwij się! - zawoal W odpowiedzi uslyszal tajemniczy chrobot - Zachcialo mu się zabawy w ciucubabkę - mruknal z niechęcią Skradajac się na palcach, obszedł dookoła sarkofag - Nie ma - chrzknal i pochylił się Przytlumiony jek dobył się z wnętrza sarkofagu - Lolek! - wykrzyknal i pomyslal - Tez sobie znalazł kryjowkę - Zapukal w boczną plyte i nastawil ucha - Lolek, jestes tam?

- Uhhh - rozległ się głosnej głuchy dźwięk

- W porzadku - usmiechnal się Bolek i podwazył wieko Z niedowierzaniem spojrzal na ludzka postac owinieta bialym bandazem od stop po czubek glowy Wtem mumia zaczela się podnosić Bolek poczul, jak włosy jezają mu się na glowie

- Duch faraona - jeknal Tymczasem mumia nieporadnie gramolila się z sarkofagu

- Ratunku! - wrzasnal Bolek i rzuchł się do panicznej ucieczki Biegl na oslep wąskim korytarzem Tuz za plecami uslyszal krok scigajacej go mumii faraona

dalszy ciąg nastąpi

Jak to miło: w domu ciepło, a pieniądze w kieszeni...

Tej zimy Toronto Hydro pomaga klientom mieszkac w cieple, a przy tym oszczedzac pieniadze zmniejszajac rachunki za ogrzewanie Wystarczy telefon, a zalatwiamy energetyczna inspekcje Domu bezplatnie Chcesz wykonac prace samemu? Wynajac rzemieślnika? Przestac ogrzewac ropą? Uszczelnic dom? Dzwon do nas, zanim zaczniesz dzialac

595-6780
Toronto Hydro
Hotline

JESIENNY WIERSZ

Juz jesien skonczy się niedługo, więc wiersz napisac mi wypada o tym, ze słońce za szarugą, ze odrunęły lisci stada (mam wnuczkę, która słowo daje, ze liscie leca w ciepłe kraje)

Poza tym trzeba by nadmienić, ze to, co kazdy zna z widzenia, moze nie poznac, gdyz w jesieni jak kameleon się przemienia, a kto tych zmian nie zauwaza, ten widac nie ma kalendarza

Jesien to takze wizyt pora czyli chodzimy w odwiedziny, tylko ze rzadziej do rodziny, a za to częściej do doktora I chocby nasz kochany tata był w biegu rekordzista świata jesienią go dopada katar

O czym by jeszcze wspomnieć trzeba, gdy piszę wiersz z jesieni koncem ze mozna zadrzeć nos do nieba i smialo patrzec prosto w słońce, więc kazde dziecko moze w koncu policzyc ile plam jest na słońcu?

